

Inclusieve placemaking voor langer zelfstandig wonen

***Participatie heroverwegen in een
superdiverse stad***

Inclusive placemaking for ageing in place

Rethinking participation in a superdiverse city

Hongjing Spaaij
5051746

P5 Presentatie

MSc track: Urbanism

Studio: Planning Complex Cities

Eerste mentor: Reinout Kleinhans

Tweede mentor: Luisa Calabrese

Gecommitteerde: Michiel Kreutzer

INHOUDSOPGAVE

CONTENTS

Waarom?
Why?

Context
Context

Onderzoeksopzet
Research design

Veldwerk
Fieldwork

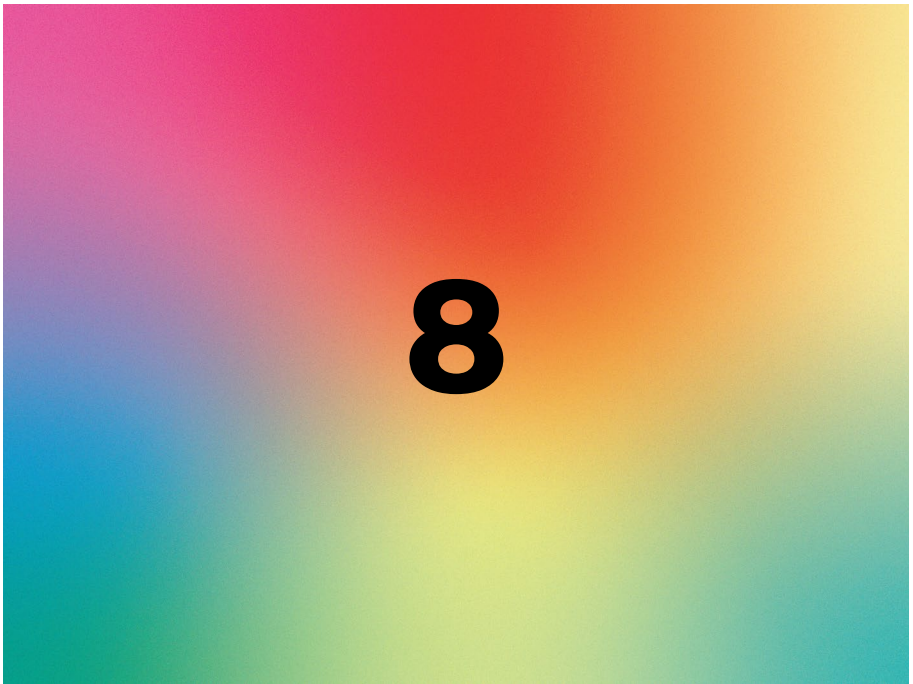
Resultaten
Results

Onderzoek -> actie
Research -> action

Conclusies
Conclusions

Reflecties
Reflections

A blue-tinted photograph of a residential area. In the foreground, a grassy hill slopes down towards a stone bridge. A white dog is standing on the grass in the middle ground. In the background, there are several multi-story residential buildings with many windows. The overall scene is a typical urban or suburban landscape.

1. WAAROM DIT PROJECT?

1. WHY THIS PROJECT?

MOTIVATIE

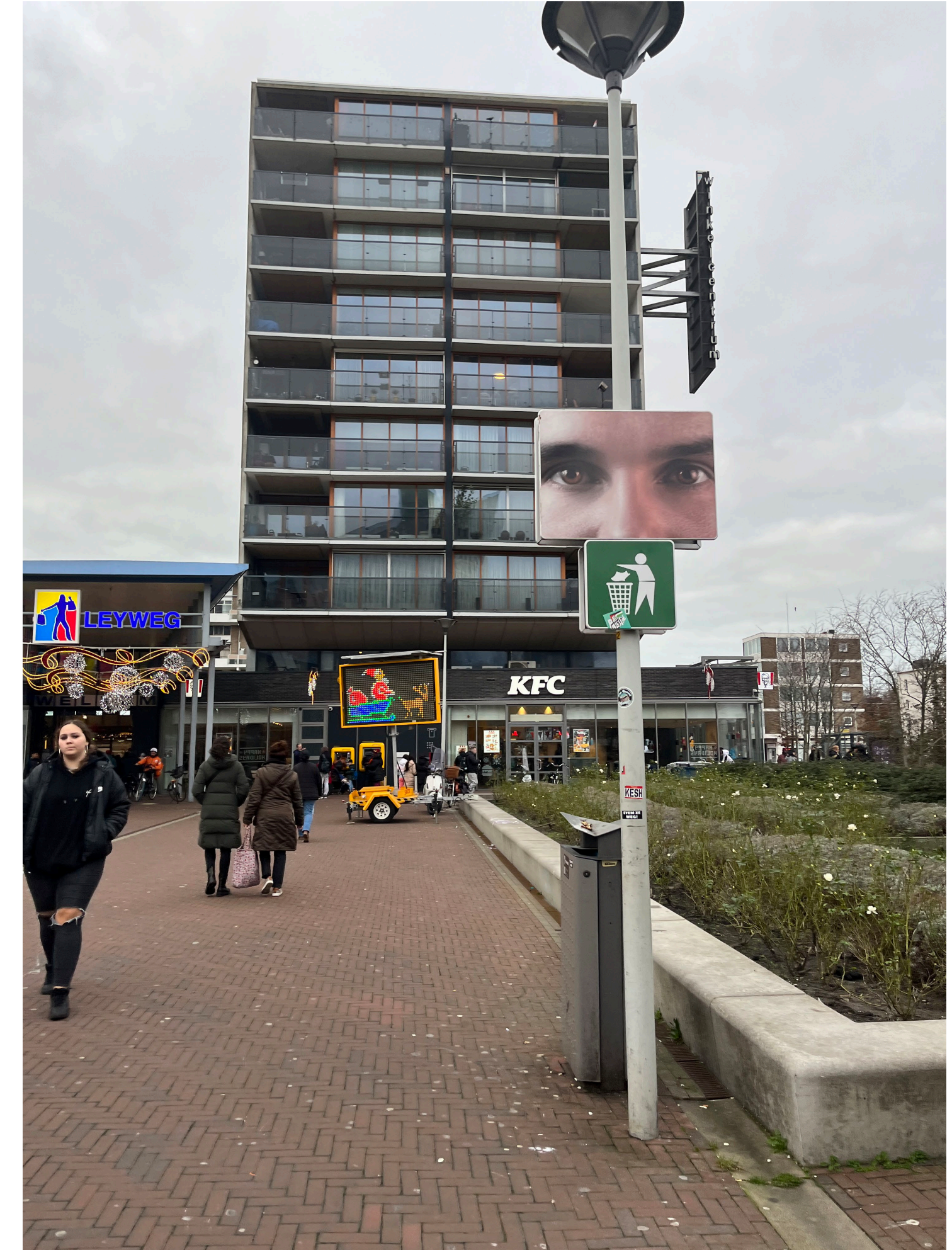
MOTIVATION

GuangZhou, China
广州，中国

Scheveningen, NL

Leyweg, Den Haag Zuidwest, NL
Leyweg, The Hague Southwest, NL

2. CONTEXT

2. CONTEXT

DEN HAAG ZUIDWEST

THE HAGUE SOUTHWEST

Figuur 1.1 De ligging van de wijk Zuidwest in Den Haag

Visser, C. (z.d.). Bomenstichting Den Haag kritisch over plannen voor Den Haag Zuidwest – Bomenstichting Den Haag. <https://www.bomenstichtingdenhaag.nl/berichten/den-haag-zuid-west-grote-gevolgen-voor-het-groen/>

• Veel huishoudens in Zuidwest leven in **armoede**. Eén op de vijf huishoudens leeft van een inkomen op of rond het sociaal minimum. Dat is twee keer zoveel als het gemiddelde in Den Haag (20% in Zuidwest versus 11% in Den Haag).• Het gemiddeld inkomen per persoon is €19.500 per jaar in Zuidwest, vergeleken met €27.500 in Den Haag.• Eén op de vijf huishoudens in Zuidwest heeft **problematische schulden**, veel meer dan het gemiddelde in Den Haag (20% versus 13%).• In Zuidwest ontvangen twee keer zoveel mensen een bijstandsuitkering als gemiddeld in Den Haag (15% versus 7%). Uit de evaluatie van het Werkoffensief +500 van de gemeente Den Haag blijkt dat meer dan 80% van de mensen die langer dan achttien maanden in de bijstand zitten, binnen 18 maanden geen werk vindt. Bij 40% moeten eerst problemen worden opgelost, waarna deze mensen soms jarenlang vertrouwen moeten opbouwen in de veiligheid van hun eigen omgeving (wijk of buurt) voordat zij zich kunnen ontwikkelen.• Voor de andere 40% is een instapbaan (basisbaan) of vrijwilligerswerk het hoogst haalbare.• Inwoners van Zuidwest **hebben vaker een chronische ziekte**. Meer dan 30% heeft één of meer lichamelijke beperkingen, tegenover 20% gemiddeld in Den Haag.• Inwoners van Haagse achterstandswijken, waaronder Zuidwest, **leven gemiddeld 10 jaar korter in goede gezondheid** dan andere inwoners van Den Haag.• Bijna de helft van de inwoners in Zuidwest is laagopgeleid (46%), tegenover 30% in Den Haag.• Kinderen scoren gemiddeld één schoolniveau lager op de CITO-toets dan hun leeftijdsgenoten elders in Den Haag.• 48% van de basisschoolleerlingen in Zuidwest behoort tot de categorie met het hoogste risico op onderwijsachterstanden.• Een kwart van de jongvolwassenen (18-30 jaar) heeft geen startkwalificatie (minimaal MBO-2 niveau), tegenover 16% in de rest van Den Haag.• De sociale samenhang in Zuidwest wordt beoordeeld met een 5,1. Dat is 0,7 punt lager dan het gemiddelde in Den Haag (5,8).• Ongeveer 9% van de inwoners in Zuidwest **voelt zich vaak onveilig**. In Moerwijk loopt dit percentage zelfs op tot 13%. Het Haagse gemiddelde is 5%.• **Bijna een kwart (23%) van de inwoners in Zuidwest ervaart criminaliteit in de buurt**, in Moerwijk is dat zelfs bijna één op de drie (30%). Dit ligt aanzienlijk hoger dan het gemiddelde in Den Haag (18%).• Slechts 29% van de inwoners in Zuidwest heeft gestemd bij de laatste verkiezingen, aanzienlijk lager dan het gemiddelde in Den Haag (43%).• **In Zuidwest ervaart 17% van de inwoners geen grip op hun eigen leven**, tegenover 12% in Den Haag.

• Many households in South West live in **poverty**. One in five households live on an income at or around the social minimum. This is twice as many as the average in The Hague (20% in Zuidwest versus 11% in The Hague).
 • The average income per person is €19,500 per year in Zuidwest compared to €27,500 in The Hague.
 • One in five households in Zuidwest has **problematic debts**, much more than the average in The Hague (20% versus 13%).
 • In Zuidwest, twice as many people are on welfare as average in The Hague (15% versus 7%). The evaluation of the Werkoffensief +500 of the municipality of The Hague shows that over 80% of the people on welfare who have been on welfare for more than eighteen months do not find work within 18 months. For 40%, problems need to be removed first, after which these people need to build confidence – sometimes for years – in the safety of their own environment (neighbourhood or district) before they can develop.
 • For the other 40%, an entry-level (basic) job or voluntary work is the maximum they can achieve.
 • Southwest residents are **more likely to have a chronic illness**. Over 30% have one or more physical limitations, compared to 20% on average in The Hague.
 • Residents of The Hague’s deprived neighbourhoods, including Zuidwest, **live on average 10 years shorter in good health than other residents of The Hague**.
 • Almost half of the residents in Zuidwest are low-educated (46%), compared to 30% in The Hague.
 • Children score on average one school level lower on CITO scores than their peers anywhere else in The Hague.
 • 48% of primary school pupils in Zuidwest belong to the category with the highest risk of educational disadvantage.
 • A quarter of young adults (18-30 years) do not have a starting qualification (at least MBO-2 level), compared to 16% in the rest of The Hague.
 • Social cohesion in Zuidwest is rated 5.1. This is 0.7 points lower than the average in The Hague (5.8).
 • Some 9% of residents in Zuidwest **often feel unsafe**, with the percentage for people in Moerwijk even rising to 13%. The Hague average is 5%.
 • **Almost a quarter (23%) of residents in Zuidwest experience crime in the neighbourhood** and in Moerwijk this is even almost one in three (30%). This is much higher than the average in The Hague (18%).
 • Only 29% of residents in Zuidwest voted in the last elections, considerably lower than the average in The Hague (43%).
 • In Zuidwest, **17% of residents do not experience control over their own lives** (The Hague 12%).

URGENTIES **Waarom moet er nu iets gebeuren?**

URGENCIES **Why does something need to happen now?**

sociaal isolement en gezondheid
social isolation and health

+

stadsvernieuwing
urban regeneration

Structuurvisie Den
Haag Zuidwest

**Dringende behoefte aan stedelijke omgevingen
die oudere bewoners ondersteunen bij het
onderhouden van sociale banden**

Urgent need for urban environments that support
elderly residents in maintaining social connections.

PROBLEEMGEBIED Hoe zijn de problemen ontstaan?

PROBLEM FIELD How did the problems came to be?

Ruimtelijke segregatie

Spatial segregation

Het clusteren van bewoners met laag inkomen
The clustering of low-income residents

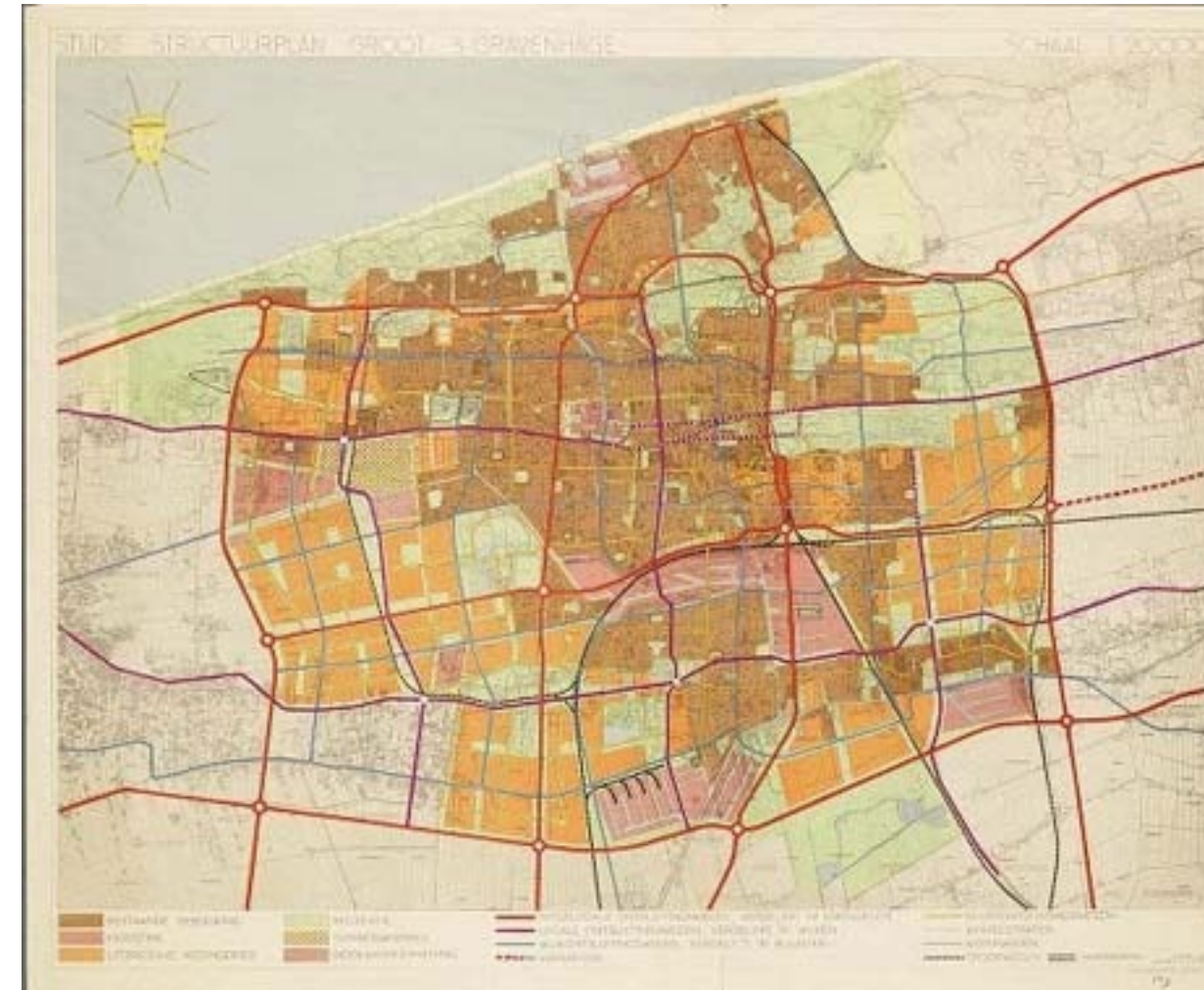

buurten met lagere onderwijs- en werkgelegenheidskansen
en beperkte toegang tot infrastructuur van kwaliteit.
neighbourhoods with lower educational and employment opportunities, and limited access to quality infrastructure.

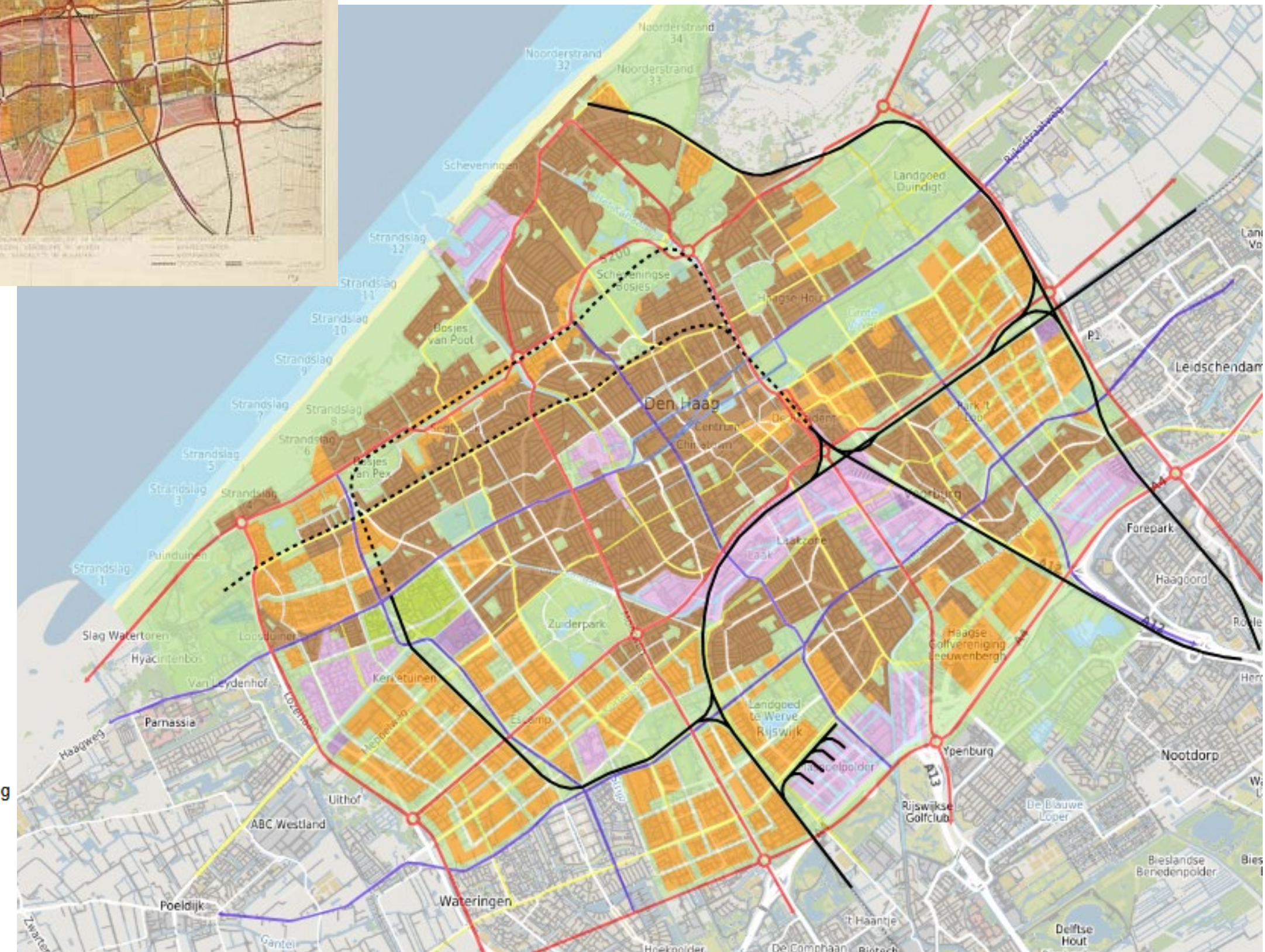

gekenmerkt door huisvesting van mindere kwaliteit en
minder investeringen, die de cycli van marginalisatie
versterken.
characterised by lower-quality housing and reduced investment, reinforcing cycles of marginalisation

‘Structuurplan Groot ‘s-Gravenhage’

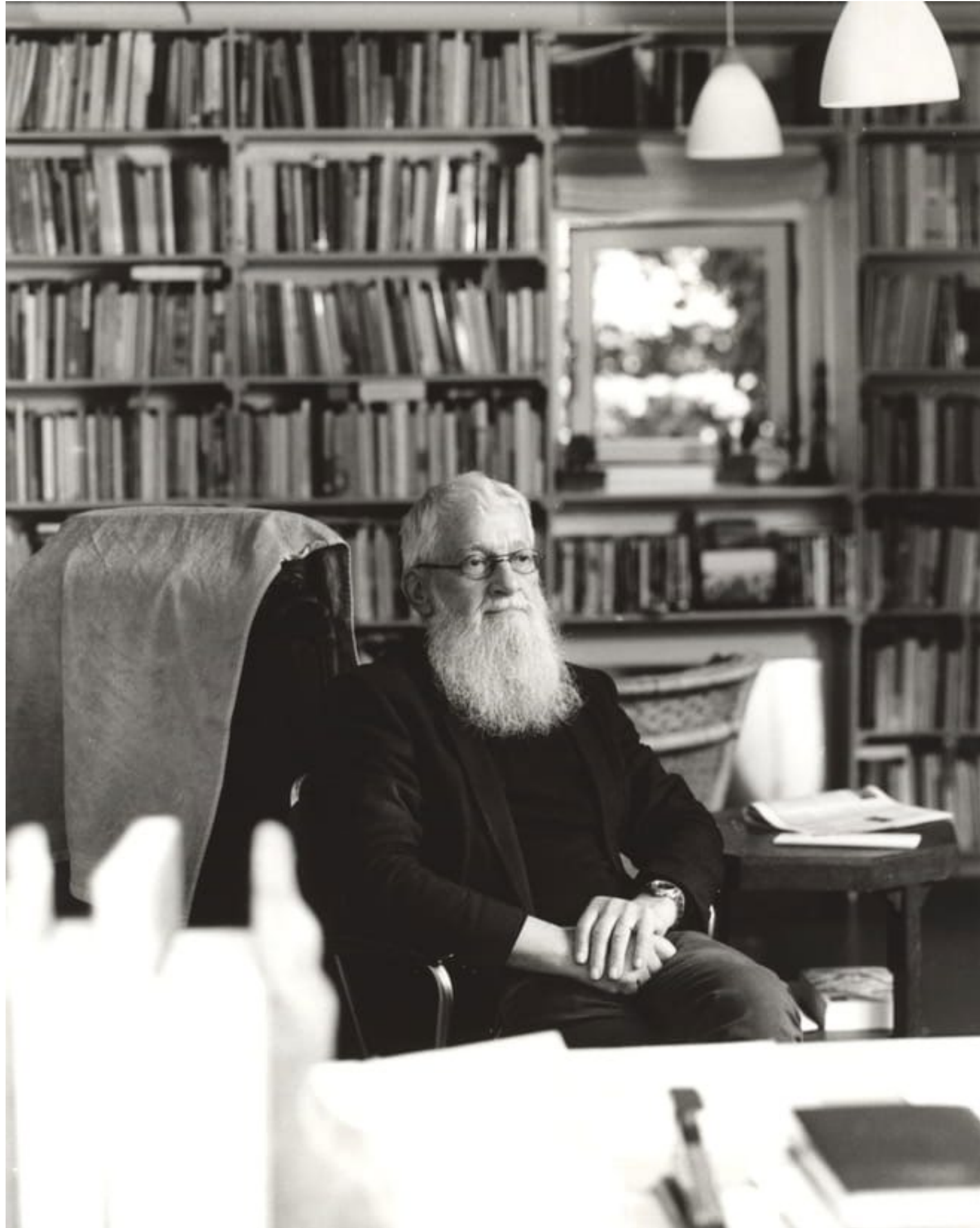

Greater The Hague Structural Plan - W.M. Dudok, 1949

Multiculturalisme en de framing van de nieuwkomer

Multiculturalism and the Framing of the Newcomer

Rinus Penninx, de oervader van het Nederlandse integratiebeleid

Vermeulen, M., & Sadeghi, B. (2025, May 13). Deze man bedacht het eerste integratiebeleid van Nederland. Nu vindt hij het beleid zélf het probleem. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/16042/deze-man-bedacht-het-eerste-integratiebeleid-van-nederland-nu-vindt-hij-het-beleid-zelf-het-probleem/ff2dac9d-c94d-05e1-392a-cbf32e23f858>

onze normen en waarden

asielzoekers

migratie

integratieprobleem

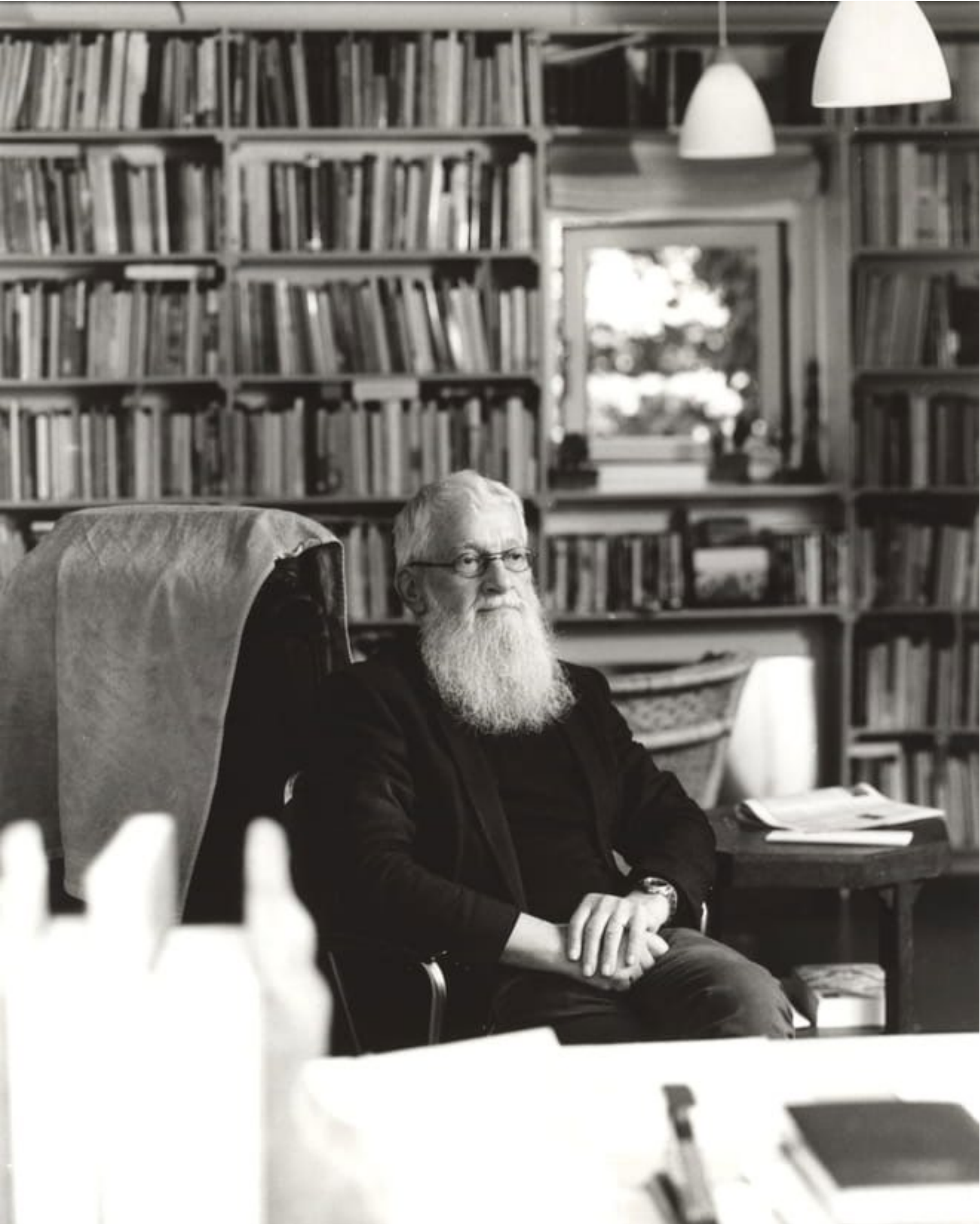
de Nederlandse samenleving

**Multiculturalisme in het Nederlands beleid
en hoe dit het “integratieprobleem” heeft gevormd**

**Multiculturalism in the Dutch policy
and how this formed the “integration problem”**

Multiculturalisme en de framing van de nieuwkomer

Multiculturalism and the Framing of the Newcomer

Rinus Penninx, de oervader van het Nederlandse integratiebeleid
Vermeulen, M., & Sadeghi, B. (2025, May 13). Deze man bedacht het eerste integratiebeleid van Nederland. Nu vindt hij het beleid zélf het probleem. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/16042/deze-man-bedacht-het-eerste-integratiebeleid-van-nederland-nu-vindt-hij-het-beleid-zelf-het-probleem/ff2dac9d-c94d-05e1-392a-cbf32e23f858>

onze normen en waarden

asielzoekers

migratie

integratieprobleem

de Nederlandse samenleving

1979 rapport *Etnische Minderheden* – Rinus Penninx
report Ethnic Minorities

Minorities Minderheden

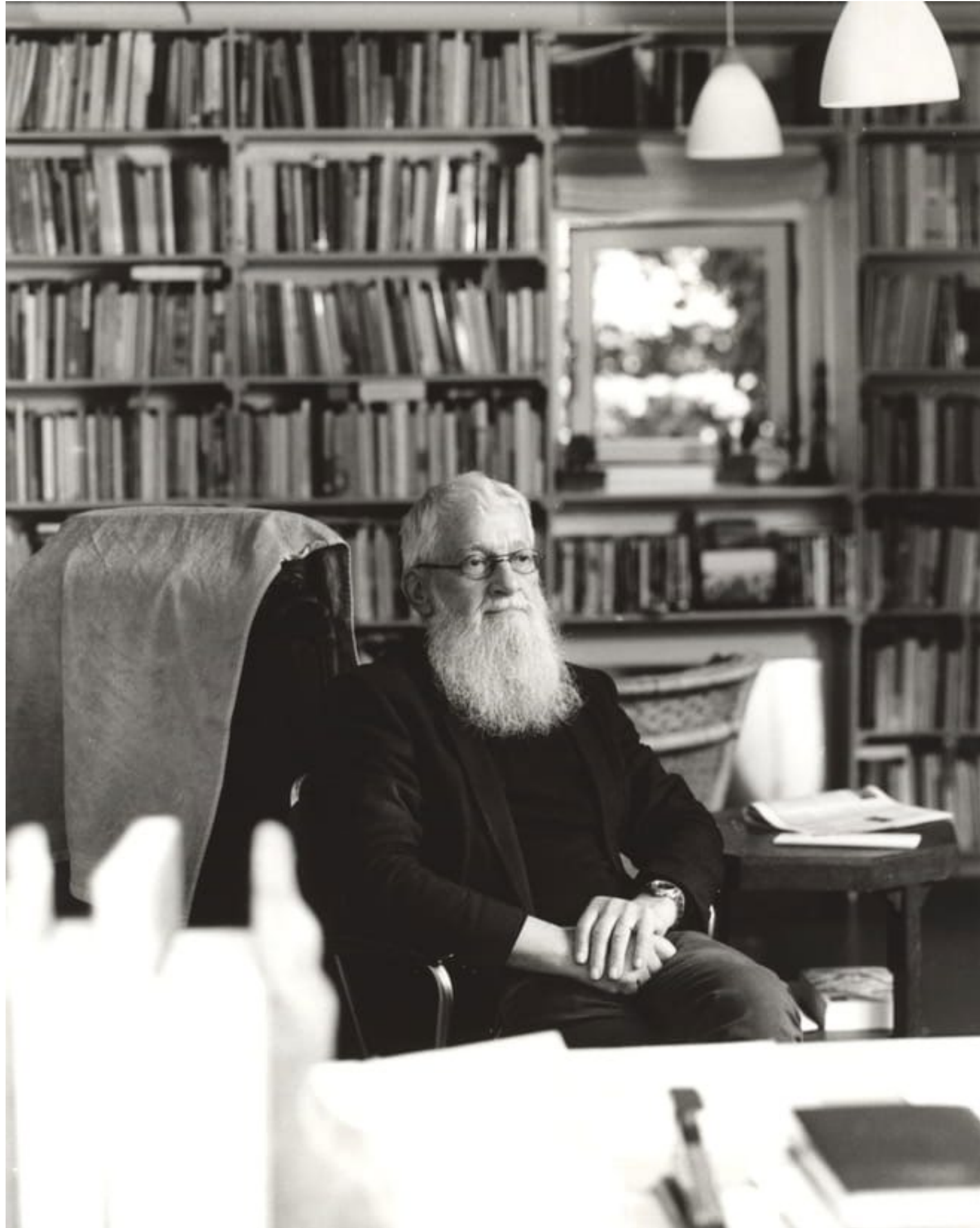
- The group struggles at the bottom of the socio-economic ladder in society.

The group has a cultural position that is considered deviant by both society and itself.

The group has no or limited influence on the political system that determines what happens to it.
1. De groep bungelt in de samenleving onderaan de sociaal-economische ladder.
 2. De groep heeft een culturele positie die door de samenleving én haarzelf als afwijkend wordt gezien.
 3. De groep heeft geen of beperkte invloed op het politieke systeem dat bepaalt wat er met haar gebeurt.

Multiculturalisme en de framing van de nieuwkomer

Multiculturalism and the Framing of the Newcomer

Rinus Penninx, de oervader van het Nederlandse integratiebeleid
Vermeulen, M., & Sadeghi, B. (2025, May 13). Deze man bedacht het eerste integratiebeleid van Nederland. Nu vindt hij het beleid zélf het probleem. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/16042/deze-man-bedacht-het-eerste-integratiebeleid-van-nederland-nu-vindt-hij-het-beleid-zelf-het-probleem/ff2dac9d-c94d-05e1-392a-cbf32e23f858>

onze normen en waarden

asielzoekers

migratie

integratieprobleem

de Nederlandse samenleving

1979

rapport *Etnische Minderheden* – Rinus Penninx

report Ethnic Minorities

1983

de Minderhedennota – Rinus Penninx

the Minorities note

Integratie met behoud van eigen cultuur

Integration while maintaining own culture

“Hoe ga je als samenleving om met het feit dat mensen cultureel van elkaar verschillen?”

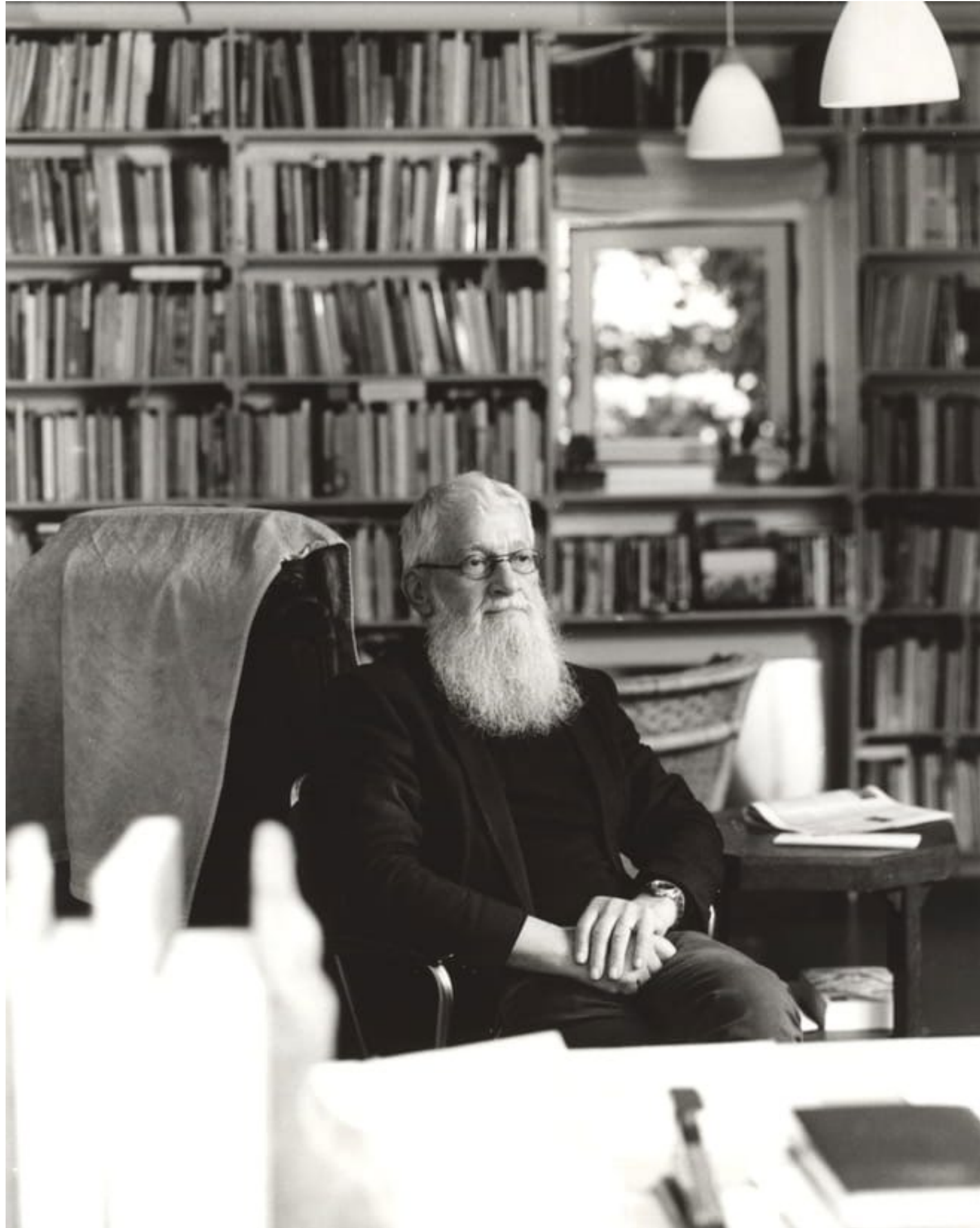
“Dat wordt onderdeel van onze samenleving.”

“As a society, how do you deal with the fact that people are culturally different from each other?”

“That becomes part of our society.”

Multiculturalisme en de framing van de nieuwkomer

Multiculturalism and the Framing of the Newcomer

Rinus Penninx, de oervader van het Nederlandse integratiebeleid
Vermeulen, M., & Sadeghi, B. (2025, May 13). Deze man bedacht het eerste integratiebeleid van Nederland. Nu vindt hij het beleid zélf het probleem. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/16042/deze-man-bedacht-het-eerste-integratiebeleid-van-nederland-nu-vindt-hij-het-beleid-zelf-het-probleem/ff2dac9d-c94d-05e1-392a-cbf32e23f858>

onze normen en waarden

asielzoekers

migratie

integratieprobleem

de Nederlandse samenleving

1979 rapport *Etnische Minderheden* - Rinus Penninx
report Ethnic Minorities

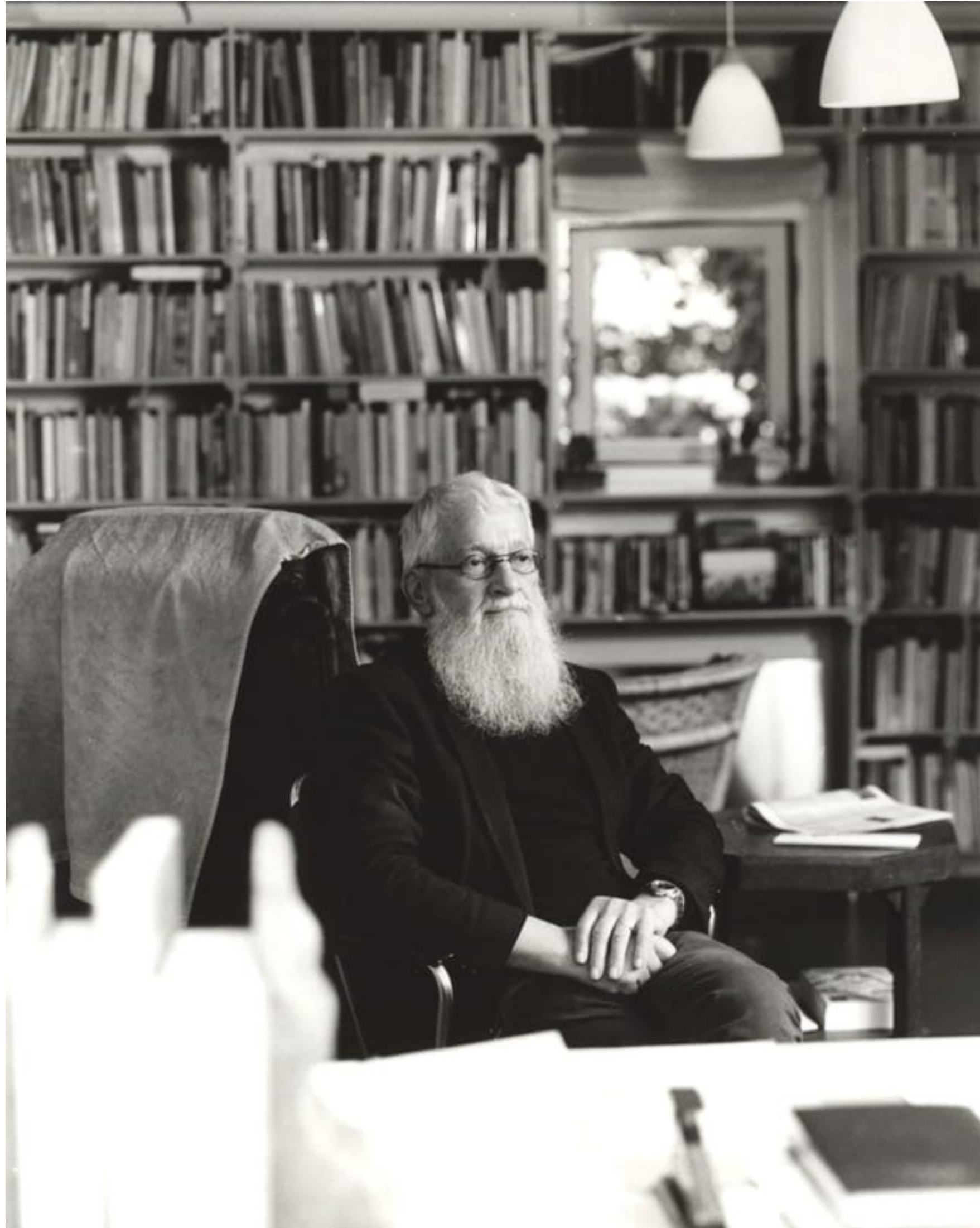
1983 *de Minderhedennota* - Rinus Penninx
the Minorities note

1989 rapport *Allochtonenbeleid* - Han Entzinger
report Immigrant policy

migranten moeten niet langer worden gezien als leden
van kwetsbare etnische groepen, maar als individuen die
verantwoordelijk zijn voor hun eigen integratie

*migrants should no longer be seen as members of vulnerable ethnic groups,
but as individuals responsible for their own integration*

Multiculturalism and the Framing of the Newcomer

Rinus Penninx, de oervader van het Nederlandse integratiebeleid
Vermeulen, M., & Sadeghi, B. (2025, May 13). Deze man bedacht het eerste integratiebeleid van Nederland. Nu vindt hij het beleid zélf het probleem. De Correspondent. <https://decorrespondent.nl/16042/deze-man-bedacht-het-eerste-integratiebeleid-van-nederland-nu-vindt-hij-het-beleid-zelf-het-probleem/ff2dac9d-c94d-05e1-392a-cbf32e23f858>

onze normen en waarden

asielzoekers

migratie

integratieprobleem

de Nederlandse samenleving

1979 rapport *Etnische Minderheden* - Rinus Penninx
 report Ethnic Minorities

1983 *de Minderhedennota* - Rinus Penninx
the Minorities note

1989 rapport *Allochtonenbeleid* - Han Entzinger
report *Immigrant policy*

Integratie is een probleem van de nieuwkomer
Integration is a problem of the newcomer

Nativisme

Nativism

‘Milders’ en de normalisering van nativisme

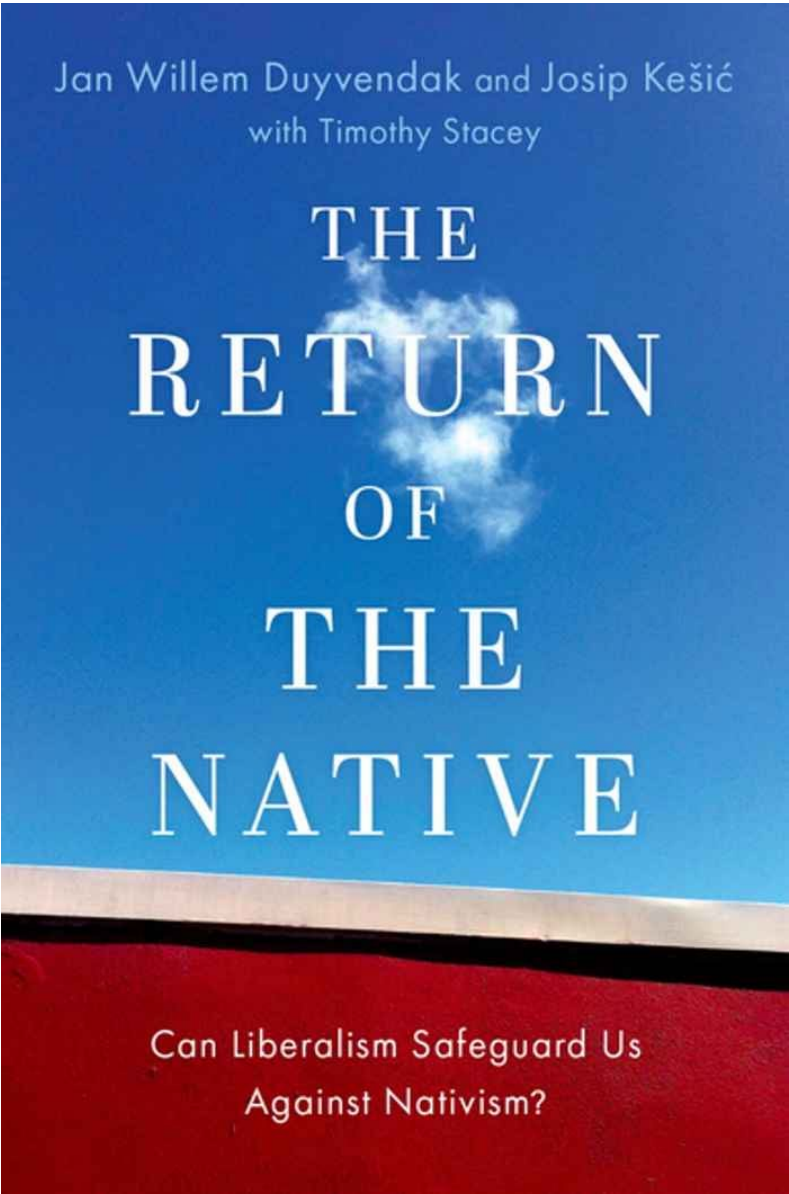
Wie krijgen prioriteit in sociale zekerheid? Wiens
geschiedenis wordt straks onderwezen?
‘Milders’ and the normalisation of nativism
Who will get priority in social security? Whose history will soon be taught?

Opinie Jan Willem Duyvendak & Josip Kešić in NieuwWij
Brand, T. (2023, 14 december). ‘Milders’ en de normalisering van nativisme. Nieuw Wij. <https://www.nieuwwij.nl/opinie/mild-ers-en-de-normalisering-van-nativisme/>

Van politiek naar het dagelijks leven:
From politics to every day life:

Wie mogen er een stem hebben?
Who can have a voice?

Duyvendak, J. W. (2022). *The return of the native: Can Liberalism Safeguard Us Against Nativism?* OXFORD STUDIES IN CULTURE AND POLITICS.

Taalbarrière
Language barrier

23% van Den Haag Zuidwest is laaggeletterd
23% of The Hague Southwest has low-literacy

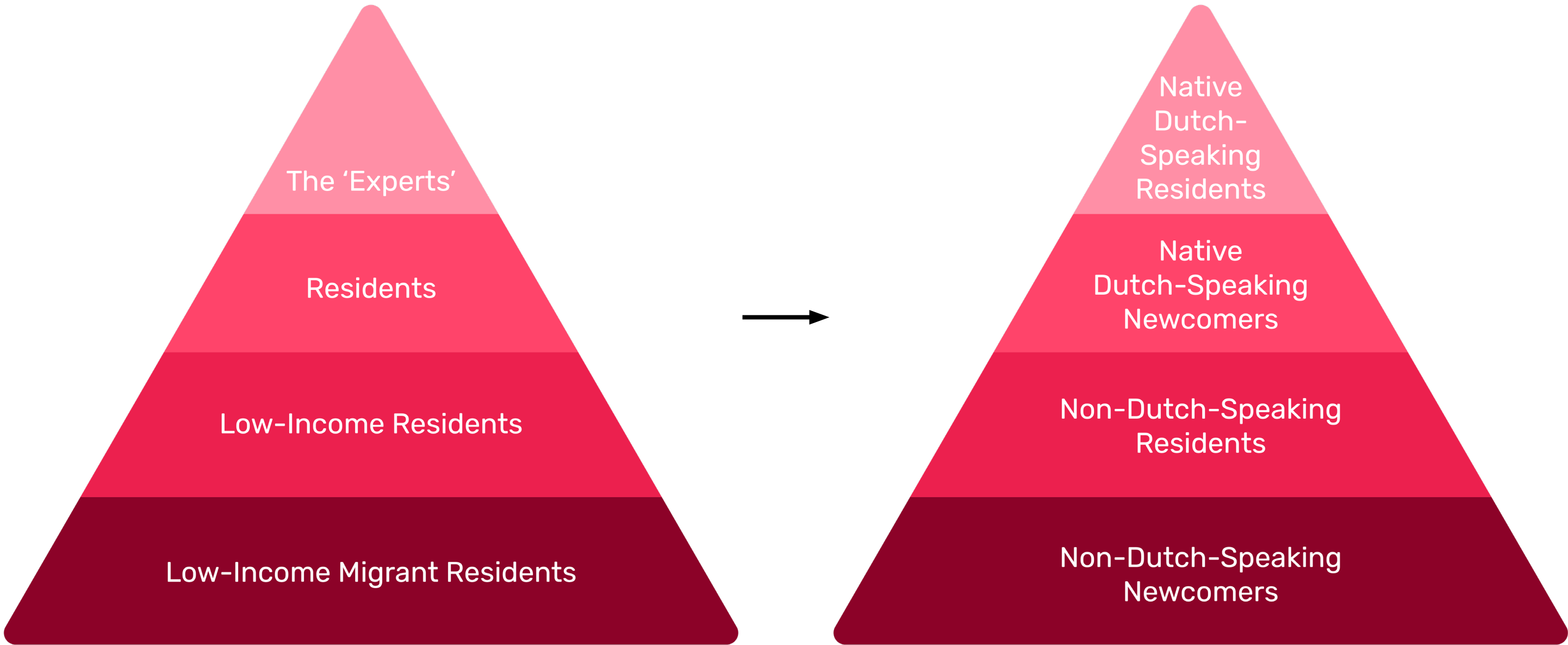

bepierking van [1] het vermogen om door (zorg) systemen te navigeren en [2] toegang tot gezondheidszorg en sociale diensten
restricting the ability to navigate (care) systems and access to health and social services

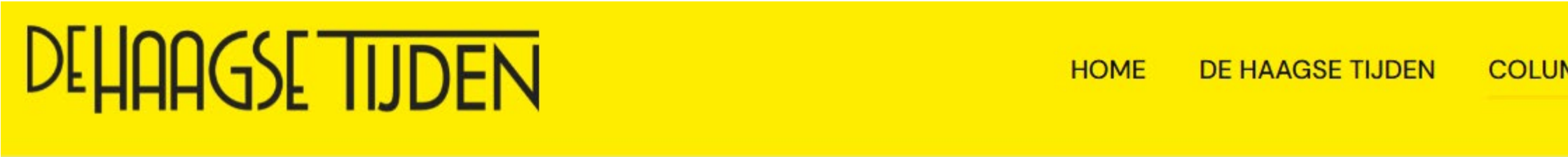
verdieping van de uitsluiting
Deepening exclusion

Ingeschatte deskundigheid op het gebied van participatie
Perceived expertise in participation

Haagse participatieprocessen

Participation processes in The Hague

Het Heeswijkplein, een stedenbouwkundige blunder

“Heeswijkplein, an urban design blunder”

“Councilor backs down, plans Hobbemaplein off the table after massive opposition”

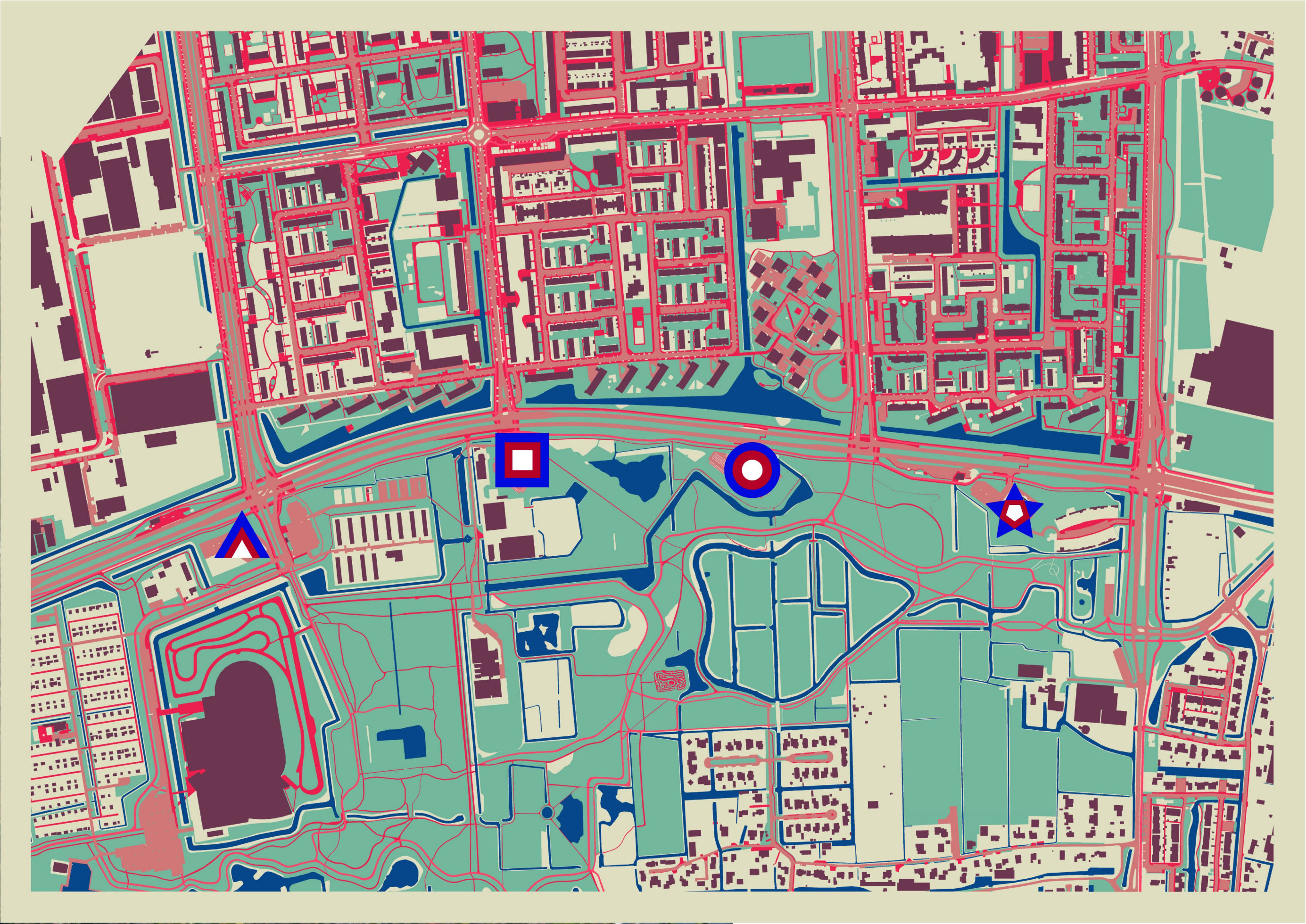
Wethouder haalt bakzeil, plannen Hobbemaplein van tafel na massaal verzet

Lot van Bree 17 januari, 15:50 • Aangepast 17 januari, 20:10 • 5 minuten leestijd

A photograph of a busy street scene in The Hague. In the foreground, a white car is driving towards the right. A person on a bicycle is also visible. In the background, there is a crowd of people walking on the sidewalk. The street is lined with buildings and trees.

Casus: Lozerlaan

Case: Lozerlaan

Casus: Lozerlaan

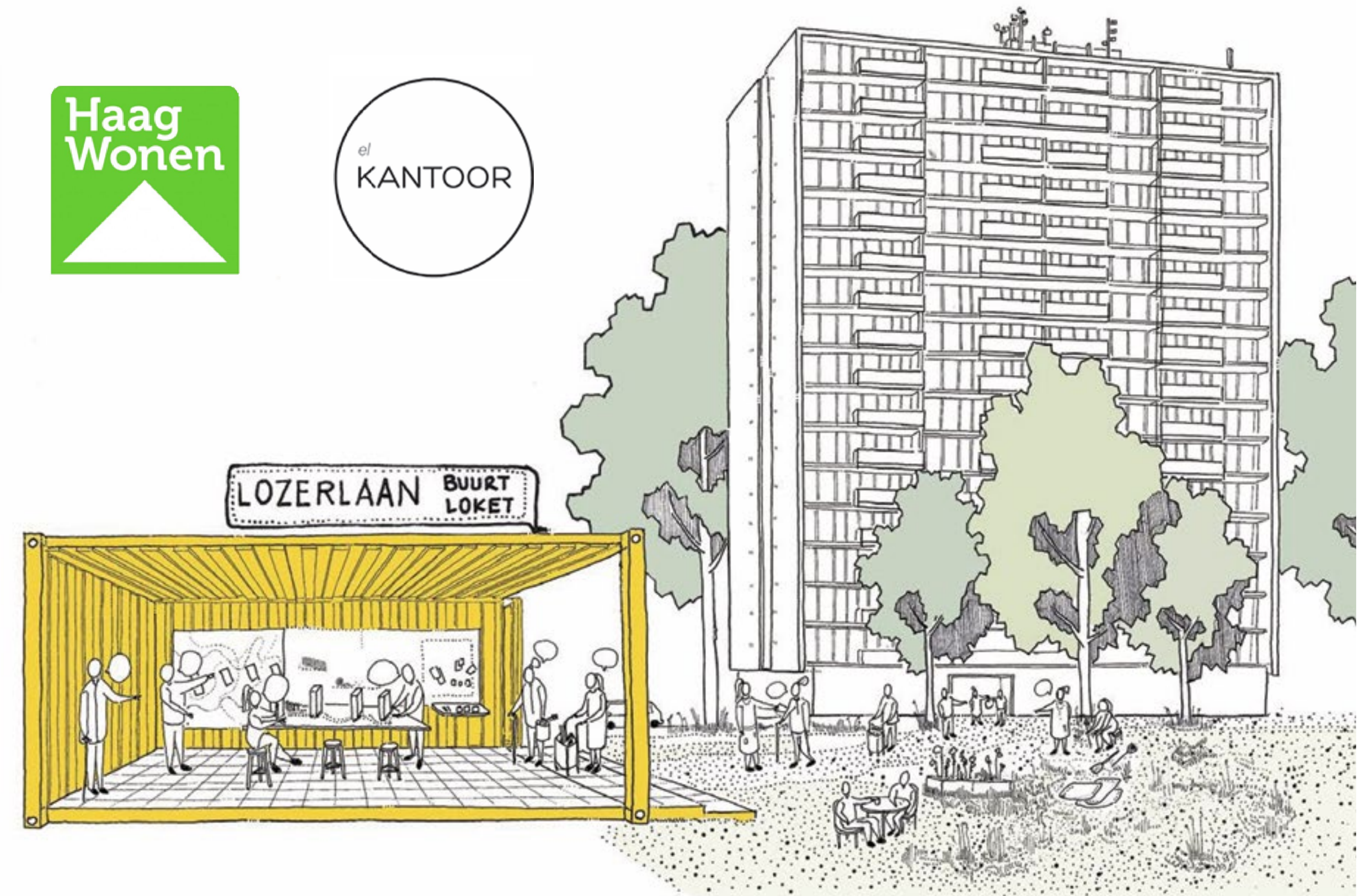
Case: Lozerlaan

Vier 55+ flats, 400-500 meter van elkaar vandaan

Four 55+ seniors apartment buildings, 400-500 meters apart

Elke flat een eigen unieke en diverse gemeenschap

In each building its own unique, diverse community

3. ONDERZOEKSOPZET

3. RESEARCH DESIGN

Om te begrijpen hoe de uitdagingen die zijn geïdentificeerd in het probleemveld vorm krijgen in de dagelijkse realiteit van Lozerlaan, richt deze scriptie zich zowel op de theorie als op de praktijk.

To understand how the challenges identified in the problem field take shape in the lived reality of Lozerlaan, this thesis turns to both theory and practice.

Onderzoeksvragen

Research questions

Hoe kunnen stedelijke actoren oudere bewoners van Den Haag Zuidwest, die verschillende sociale identiteiten en taalvaardigheden hebben, effectief betrekken bij initiatieven om hun buurt vorm te geven ('placemaking'), zodat zij langer zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen ('ageing in place')?

How can urban actors effectively engage *elderly* residents of The Hague Southwest, with *intersecting social identities* and *different language proficiency levels*, in *placemaking* initiatives to enhance their ability to *age in place*?

Onderzoeksvragen

Research questions

Hoe kunnen stedelijke actoren oudere bewoners van Den Haag Zuidwest, die verschillende sociale identiteiten en taalvaardigheden hebben, effectief betrekken bij initiatieven om hun buurt vorm te geven ('placemaking'), zodat zij langer zelfstandig in hun eigen omgeving kunnen blijven wonen ('ageing in place')?

How can urban actors effectively engage *elderly* residents of The Hague Southwest, with *intersecting social identities* and *different language proficiency levels*, in *placemaking* initiatives to enhance their ability to *age in place*?

Inzicht Wat zijn de huidige belemmeringen die de participatie van oudere bewoners beperken, en welke factoren bevorderen juist hun deelname?

Aanpak Hoe kunnen deze oudere bewoners, rekening houdend met de genoemde belemmeringen en bevorderende factoren, effectief worden betrokken bij placemaking-initiatieven die hun vermogen om zelfstandig in hun buurt te blijven wonen versterken?

Handvatten Welke richtlijnen (voor methoden en benaderingen) kunnen stedelijke actoren hanteren om de participatie van oudere bewoners in co-creatieprocessen te ondersteunen?

What are the current barriers that limit and facilitators that enable participation from elderly residents?

How can these elderly residents be effectively engaged in placemaking initiatives that aim to enhance their ability to age in place considering the barriers and facilitators?

Which guidelines (for methods and approaches) can urban actors use to facilitate the participation of elderly residents in co-creation processes?

Theoretisch kader
Theoretical framework

1. Intersectionaliteit/kruispuntdenken
1. Intersectionality

Theoretisch kader

Theoretical framework

Placemaking
Placemaking

“Langer thuis blijven wonen”
Ageing in Place

Participatie
Participation

Theoretisch kader

Theoretical framework

Placemaking
Placemaking

“Langer thuis blijven wonen”
Ageing in Place

Participatie
Participation

Theoretisch kader

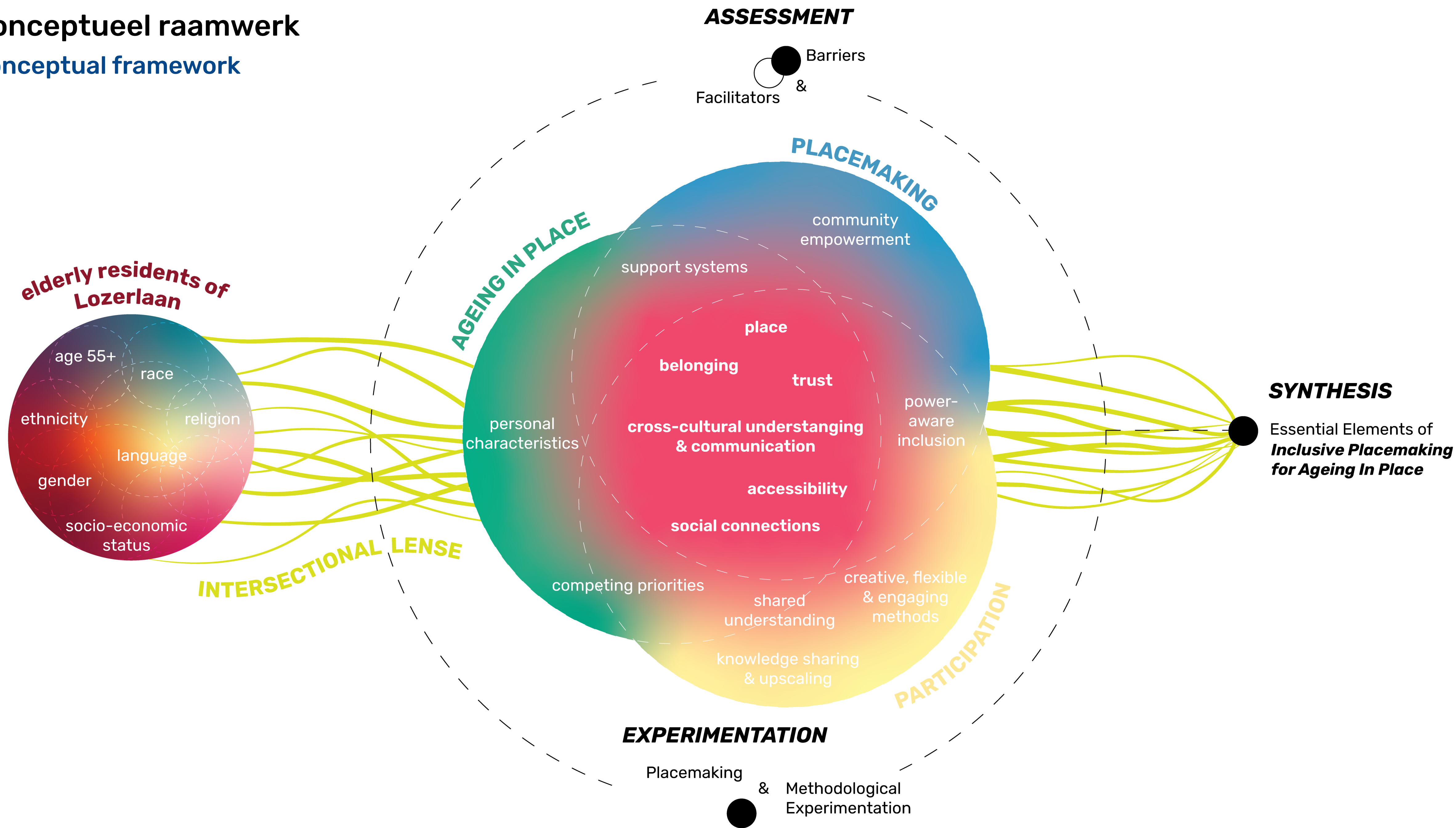
Theoretical framework

Placemaking
Placemaking

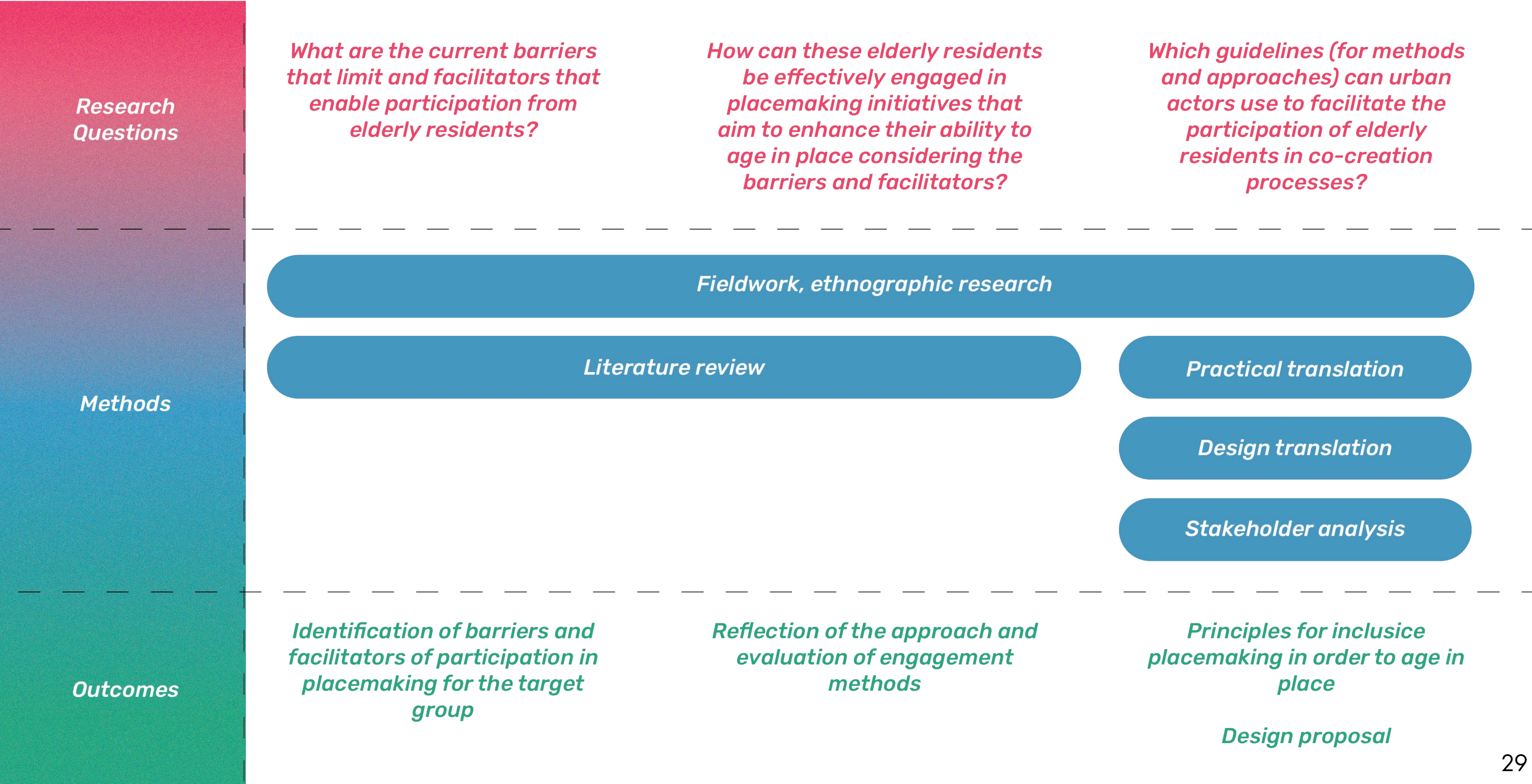
“Langer thuis blijven wonen”
Ageing in Place

Participatie
Participation

Conceptueel raamwerk
Conceptual framework

Methodologie
Methodology

A photograph of a modern building with a glass facade and balconies. The building has a dark, possibly black, exterior. The balconies have metal railings. In the foreground, there is a paved sidewalk where several people are walking. A large tree is visible on the right side of the image. The text '4. VELDWERK' and '4. FIELDWORK' is overlaid on the image.

4. VELDWERK

4. FIELDWORK

Etnografisch onderzoek

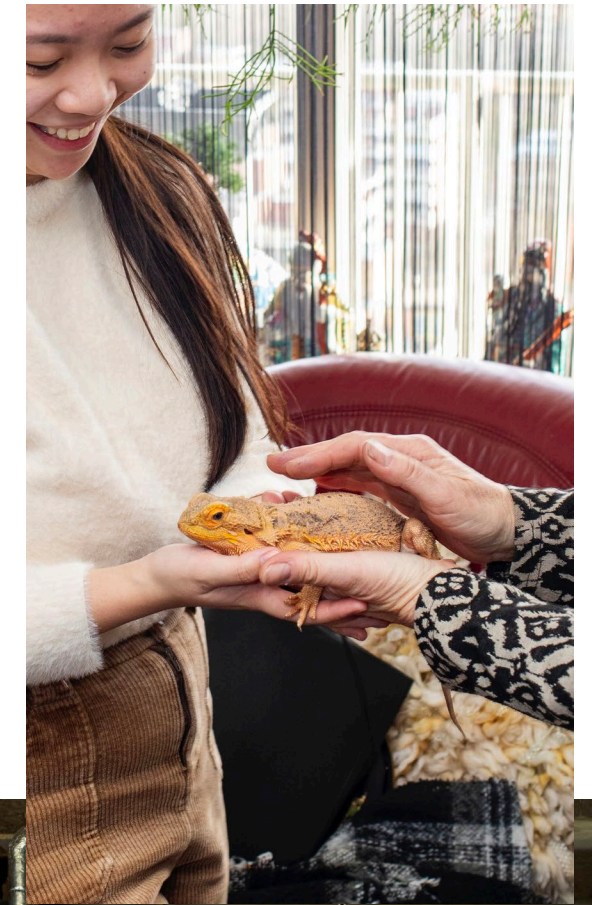
Ethnographic research

De gegevens werden verzameld met de volgende methoden:

- Spontane gesprekken met bewoners ter plaatse
- Gesprekken en reacties tijdens door mij georganiseerde en gemodereerde workshops, soms met behulp van een vertaler.
- Resultaten van de door mij georganiseerde workshops
- Gesprekken en reacties tijdens workshop voorontwerp door El Kantoor
- Gesprekken “Achter de Voordeur”, georganiseerd door Haag Wonen om behoeften en wensen te verzamelen en draagvlak te krijgen bij bewoners voor de komende renovatie.
- Gesprekken tijdens huisbezoeken aan bewoners om verschillende redenen met Haag Wonen

Data was collected through the following methods:

- Spontaneous conversations with residents on site
- Conversations and reactions during workshops organised and moderated by me, sometimes through a translator.
- Results from the workshops organised by me
- Conversations and reactions during preliminary design workshop by El Kantoor
- “Achter de Voordeur” conversations, organised by Haag Wonen to collect needs and wishes and gain support from residents for the coming renovation.
- Conversations during home visits to residents for various reasons with Haag Wonen

Taalinventarisatie

Language inventory

Taalinventarisatie
Language inventory

De Talen van Lozerlaan

Beste bewoners,

Ik ben Jing. Ik studeer aan de TU Delft. Voor mijn studie onderzoek ik de buurt. Ik werk samen met Haag Wonen om de buurt beter te maken.

In de flat spreken we Nederlands. Dat is logisch en blijft zo. Maar we willen ook dat mensen die niet goed Nederlands spreken, alles kunnen begrijpen. Iedereen moet zich thuis voelen.

Samen maken we de buurt sterk en fijn!

Wilt u laten weten welke taal u (liever) spreekt? Zet een vinkje bij de taal. Staat uw taal er niet bij? Schrijf het dan in het vakje "Opmerkingen". U kunt de brief (anoniem) in de brievenbus van de huismeester doen of aan mij geven.

Ik ben meestal op donderdag in de Tiny Lab-container buiten. Heeft u vragen of opmerkingen? Laat het mij gerust weten!

Alvast bedankt voor uw hulp.

Dear residents,

I am Jing, a student at TU Delft. For my studies, I am researching the neighborhood and working with Haag Wonen to improve it.

Would you like to let us know which language you (prefer to) speak? Please put a checkmark next to the language or write it in the "Comments" box if your language is not listed. You can return the letter (anonymously) via the caretaker's mailbox (near the elevators downstairs) or give it to me.

I am usually at the Tiny Lab container outside on Thursdays. Do you have any questions or comments? Feel free to let me know!

Thank you in advance for your help.

Sevgili sakinler,

Ben Jing, TU Delft'te öğrenciyim. Çeşitlenim için mahalleyi araştırıyorum ve Haag Wonen ile birlikte daha iyi hale getirmeye çalışıyorum.

Hangi dili (tercihen) konuştuğumuzla bize bildirmek ister misiniz? Lütfen dilin yanına bir işaret koyun veya diğer diliniz listede yoksa, "Yorumlar" kutusuna yazın. Mektubu (anonim olarak) kapının posta kutusuna (asansörlerin yanında, aşağıda) bırakabilir veya bana verebilirsiniz.

Genellikle Perşembe günleri dışındaki Tiny Lab konteynerindeyim. Sorularınız veya yorumlarınız mı var? Lütfen bana bildirin!

Yardınıza için şimdiden teşekkür ederim.

السكان الكرام،

أنا جينج، طالب في جامعة TU Delft. أعمل مع Haag Wonen كجزء من دراستي لأفهم في الحي المحيطة.

هل تود أن إخبارنا باللغة التي تفضل التواصل بها؟ يرجى وضع علامة بجانب اللغة المطلوبة، أو كتابتها في مربع "الملاحظات". إذا لم تكن ضمن القائمة، يمكنك إرسال رسالة بشكل مجهول عبر صندوق البريد المجاور، أو التحدث إليّ شخصياً.

أنا متواجدة عادةً يوم الخميس في الحاوية Tiny Lab على درابزا أو مداخلات 5 في المبنى في الشارع الخارجية للجامعة.

أشكركم مقدماً على مساعدتكم.

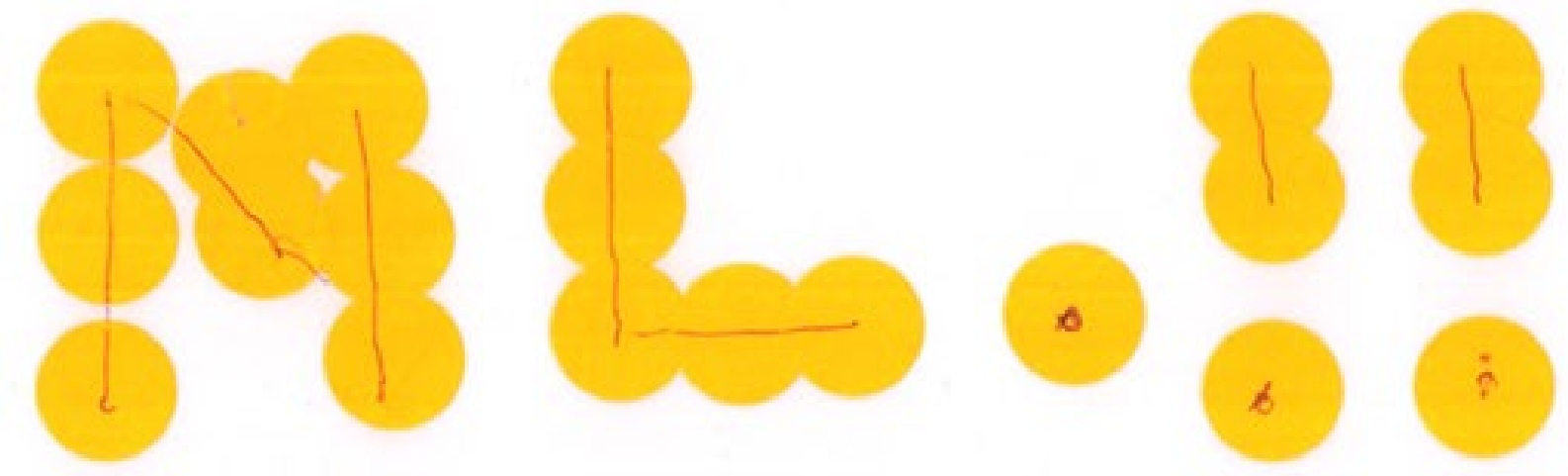
Drodzy mieszkańcy,

Jestem Jing, studentem TU Delft. Badam okolicę w ramach moich studiów i współpracuję z Haag Wonen, aby ją ulepszyć.

Czy możesz zaznaczyć, jakim językiem (najchętniej) się posługujesz? Postaw plasterk przy swoim języku lub wpisz go w rubryce "Uwagi". Jeśli nie ma go na liście, możesz oddać ten list (anonimowo) poprzez skrzynkę pocztową dozorcy (przy windach na dole) lub bezpośrednio mi.

Zazwyczaj jestem w czwartek w kontenerze Tiny Lab na zewnątrz. Masz pytania lub uwagi? Daj mi znać!

Waarom zie ik er geen Nederlands bijstaan?
Wij wonen in Nederland, en ik ben een Nederlander,
Wie hier wil blijven wonen, moet Nederlands
leren, ik versta al die vreemde talen niet.
Kunnen zij, niet begrijpen wat er staat, is er vast
wel iemand die hen wil helpen!!!.

* Wij spreken gewoon Nederlands
de mensen die het niet spreekt moet
maar op cursus gaan en aanpassen
hier in Nederland.

Gewoon Nederlands spreken. Je woont in Nederland dus
leer (goed) Nederlands spreken en lezen. Waarom moeten wij
ons aanpassen aan de nieuwkomers. Zij moeten zich aanpassen.
Moeten wij ook als we naar een ander land verhuizen. Anders
Red je het niet. In een ander land passen zij alle informatie
ook niet aan aan het Nederlands.

Workshops

workshops

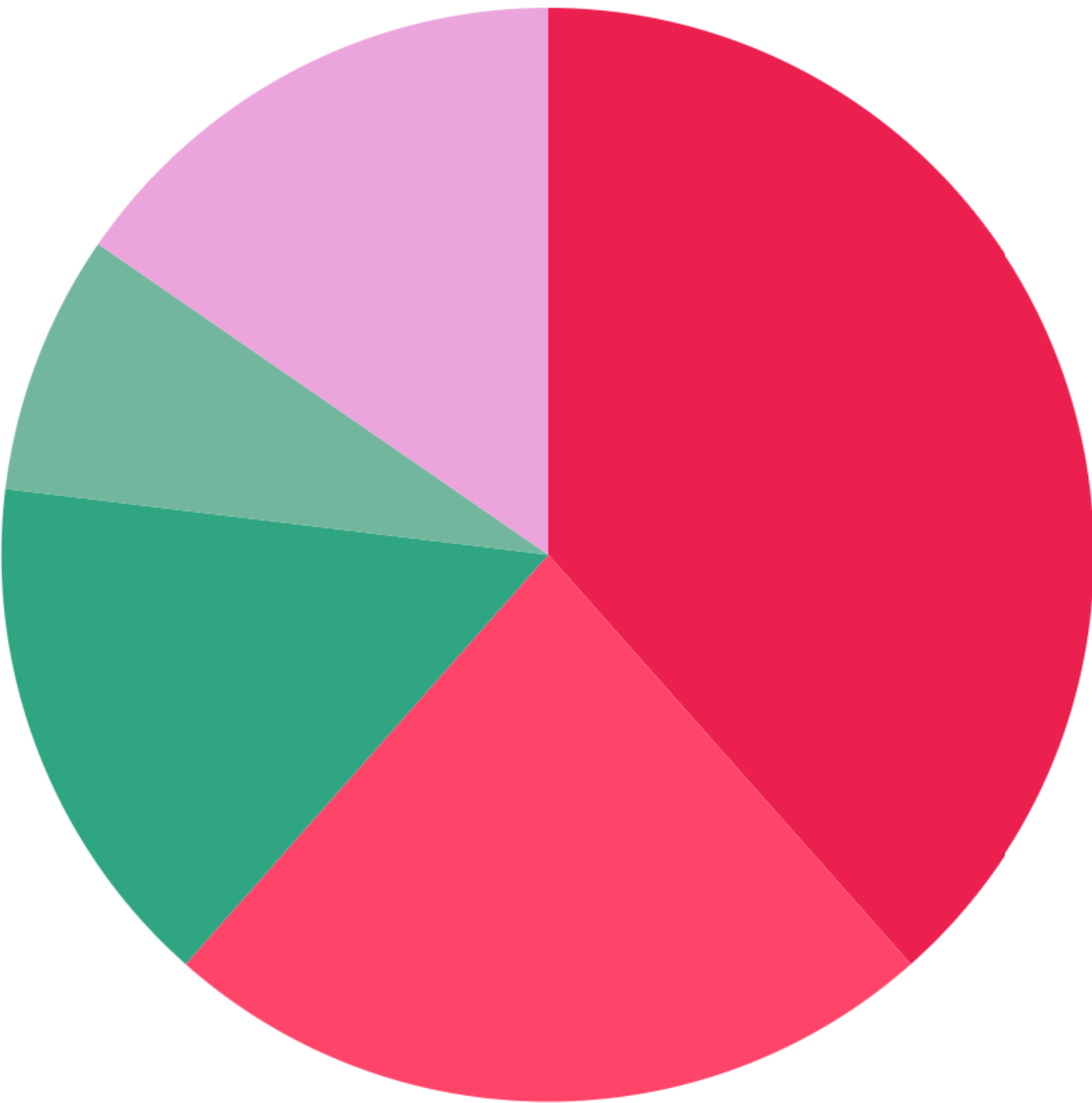

- Wat maakt dat u zich thuis voelt?
- Wat heeft u nodig om hier gelukkig ouder te worden?
- Hoe ziet een perfecte dag eruit voor u?

- What makes you feel at home?
- What do you need to age happily here?
- How does a perfect day look like to you?

Workshops
workshops

- Personal connection [Dutch] (38.5%)
- Personal connection [Non-Dutch] (23.1%)
- Unknown before [Dutch] (15.4%)
- Unknown before [Non-Dutch] (7.7%)
- Invited by Participant (15.4%)

13 deelnemers

13 participants total

كيف تبدو لك اليوم المثالي؟

اشعر بسوق مثالي ، او سبور لي
عندما استيقظ بانشاط دون ألم -
بعد الصلاة - والرياضة - وتناول الطعام
النظر مرورا المواقف الى مناظر الطبيعة
الحضارة وحركة الناس والطقت العمل
البالكون والشرفات بالورد والفردوس
الشمس تضيئ الطاقة والحرارة والعمل
عندما ازرع الورد
عندما استقرى البيت بشتى ارضيه
بشئ بالورد والورد يسعد

“Hierachter in de bosjes
slapen asielzoekers in tenten
en die eten alle honden en
katten uit de buurt op... Ja dat
is echt hoor.”

I feel like having a perfect day, or at least to
me, when I wake up energetically without
pain. And after prayer, exercise and
breakfast, I look out the windows to the
green public scenery, the movement of
people, the beautiful weather, the balconies
with flowers and the view.
The sun gives energy, movement and work.
When I plant roses.
When I bought a platter, I decorated it with
roses. Roses make me happy.

Wat maakt dat u zich thuis voelt?

Binnen Adentro

13 AÑOS VIVIENDO Lived here for 13 years now

- TRANQUILIDAD - SENTARSE EN LA SILLA.
- MIRAR EL PARQUE.
- USAR EL BALCÓN.
- COCINAR
- HABLAR CON LA FAMILIA.
- ESTA A GUSTO EN SU CASA.
- TENER LIBERTAD PARA DECIDIR.

tranquility - sit in chair
- look at the park
- use the balcony

to cook
talk with family
it is comfortable in their house
have freedom to decide.

¿Q

In de buurt En las cercanías

- EL PARQUE (REFRESCAR LA CABEZA)
- ELLA VA AL PARQUE CON LA HIJA Y
EL NIETO.
- CAMINAR
- LA TIENDA O EL SUPERMERCADO. VA
EN CARRO CON LA HIJA.
- NO HABLA MUCHO EL IDIOMA.
- SHE DID NOT MANAGE TO LEARN
THE LANGUAGE.

the park (to refresh your head)
- goes to the park with their daughter and grandson
- walk

the store or the supermarket
- goes by car with daughter

I don't speak much of the language
- did not manage to learn the language

Jing Spooij
Booklet D - Gemeente Den Haag

Hoe ziet een perfecte dag eruit voor u?

En primavera In de lente

LAS FLORES CUANDO SALEN, JUNTO
A LAS HOJAS DE LOS ARBORES.
- CADA 2 AÑOS VISITA SANTO DOMINGO
9 HIJOS
7 NIETOS

see the flowers when they come out, along with the
leaves on the trees
every two year visit Santo Domingo
9 children
7 grandchildren

¿Cómo es para ti un día perfecto?

In de zomer En verano

TOMAR EL SOL SENTADA EN
EL PARQUE O EN UNA TERRAZA.
EN EL BALCON TOMANDO CAFÉ

sunbathing sitting in the park or on a terrace
on the balcony drinking coffee

EVERY SEASON IS THE SAME FOR HER

enjoy the winter, it's romantic
with snow on the street
christmas with a tree with lights

DISFRUTA EL INVIERNO
ES ROMÁNTICO
- CON NIEVE EN LA CALLE
- NAVIDAD CON ARBOLITO CON LUCES

favorite season
FAVORITA
En invierno
In de winter

TIEMPO PARA
PENSAR
- EN COSAS NUEVAS

time for thinking
for new ideas

Wat maakt dat u zich thuis voelt?

Binnen

In de buurt

see little animals

love to be outside and
to photograph the nature

picnic in the park

cycling, be active

see little foxes in the park

“Uithof, natuur
dichtbij is geweldig.
Reden om hierheen
te verhuizen voor
meerdere bewoners”

“Belangrijkste
is veiligheid,
de rest komt
wel.”

169

A photograph of a courtyard area. On the left is a multi-story brick building with several windows. In the background, there are green trees and a row of parked cars. In the foreground, there is a paved area with a bicycle parked on the right and some outdoor furniture. The text '5. RESULTATEN' and '5. RESULTS' is overlaid in the center.

5. RESULTATEN

5. RESULTS

Barrières en facilitatoren

Barriers and facilitators

De urgentie van bewoners erkennen

Acknowledging residents' urgencies

*“Hierachter in de bosjes slapen
asielzoekers in tenten en die eten
alle honden en katten uit de buurt
op... Ja dat is echt hoor.”*

*“... Elke avond komen er hier vreemde
auto's. De buurvrouw op de eerste
verdieping durft niet eens op haar
balkon te zitten.”*

*“Ik ben zelf ook buitenlander ik kan
het zeggen. Al die ***** hier maken
de flat vies, ze zetten overal vuil
neer.”*

*“De hal en de gangen zijn ECHT vies,
hebben wij geen huismeester meer?”*

*“Heel leuk wat jullie allemaal op de
begane grond willen doen, maar ik
wil gewoon weten wat er met mijn
woning gaat gebeuren.”*

Barrières en facilitatoren

Barriers and facilitators

Taal- en communicatieproblemen

Language & communication issues

"Integreren gaat via de gemeente en niet bij ons."

"Ik wil echt niet dat er een buitenlander naast me komt wonen, dat kan ik echt niet hebben"

"Kan er niet mee communiceren, met de buitenlanders."

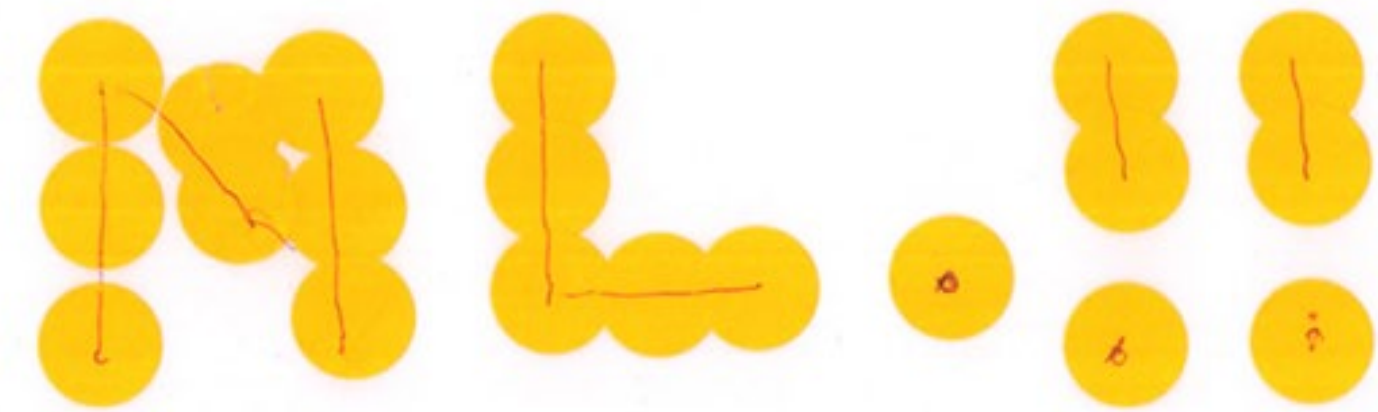
Wat heeft u nodig om gelukkig ouder te worden hier?

*vrienden helpen mij om boodschappen te doen
of om naar de dokter te gaan met de auto.*

- *contact met mensen die dezelfde taal spreken*
↳ *makkelijker om hulp te vragen*

- *Nederlands (Limburg)*
- *Ik vind de verschillende talen leuk!*

*Waarom zie ik er geen Nederlanders bijstaan?
Wij wonen in Nederland, en ik ben een Nederlander,
wie hier wil blijven wonen, moet Nederlands
leren, ik versta al die vreemde talen niet.
Kunnen wij, niet begrijpen wat er staat, is er vast
wel iemand die hen wil helpen!!!.*

** Wij spreken gewoon Nederlands
de mensen die het niet spreekt moet
maar op cursus gaan en aanpassen
hier in Nederland.*

*Gewoon Nederlands spreken. Je woont in Nederland dus
leer (goed) Nederlands spreken en lezen. Waarom moeten wij
ons aanpassen aan de nieuwkomers. Zij moeten zich aanpassen.
Moeten wij ook als we naar een ander land verhuizen. Anders
red je het niet. In een ander land passen zij alle informatie
ook niet aan aan het Nederlands.*

Barrières en facilitatoren
Barriers and facilitators

Geïnternaliseerde machtsongelijkheden
Internalised power imbalances

"Ik heb niks, ik ben nieuw hier."

Wat heeft u nodig om gelukkig ouder te worden hier? ¿Qué necesitas para vivir felizmente aquí?

Wat voor eten?

¿Qué tipo de comida?

- COME BIEN, UNO SE ACOSTUMBRA A LA COMIDA.

- I eat well, one gets used to the food

- UNO SE ACOSTUMBRA AL ENTORNO!

one gets used to the environment

¿Qué debería haber alrededor?

Wat moet er in de buurt zijn?

¿Qué quieres ser capaz de hacer aquí?

Wat wilt u hier kunnen doen?

Wat maakt dat u zich thuis voelt?

Ze voelt alleen.

Ze is dankbaar voor alles.

Vroeger had ik katten in Iran
maar hier is het te duur, ik zou wel katten willen.

"Ik heb zelf gekozen om hier naartoe te komen, ik heb niks te klagen."

"Heel mooi, maar dat duurt nog zo lang. Dat maak ik niet meer mee."

Barrières en facilitatoren
Barriers and facilitators

Flexibele en adaptieve participatiemethoden
Flexible, adaptive engagement methods

“Was dit het? Ik ben moe ik heb al veel geschreven.”

“Dat duurt me te lang, het is koud hier.”

Wat maakt dat u zich thuis voelt?

أشعر أنني في وطني أنني أملكه
في صبي فستكون هرج ومرج متوفر فيه كل
أسباب ومزيج الراحة

أشعر أنني في وطني أنني أملكه
أشعر أنني في وطني أنني أملكه
أشعر أنني في وطني أنني أملكه

أشعر أنني في وطني أنني أملكه
أشعر أنني في وطني أنني أملكه
أشعر أنني في وطني أنني أملكه

في كل صباح أذهب وأمارس الرياضة - أو أذهب مع
أخي إلى المنزل وأستريح وأستريح
أحياناً نذهب مع عائلتنا للقاء
أحياناً نذهب مع عائلتنا للقاء

بأنك في وطنك؟

Uitnodiging: Denk mee over uw wijk!

Co-creatie workshop betere buurt

Iedereen mag meedoen met deze workshop!
Geen voorbereiding of voorkennis nodig!

PENSAR JUNTOS
HACER JUNTOS

Wij vinden het belangrijk dat iedereen goed met elkaar kunt praten.
Daarom organiseren we meerdere workshops met tolken.
Deze keer is er een Spaanstalige tolk.

¡En español!

Datum: Donderdag 17 april
Tijd: 13:00 - 15:00
Locatie: Ontmoetingsruimte Cirkelflat

Er is koffie, thee en snacks

Fecha: Jueves 17 de abril
Hora: 13:00 - 15:00
Lugar: Sala de reuniones Cirkelflat

Habrà café, té y aperitivos

Wat heeft u nodig om gelukkig ouder te worden hier?

Burada mutlu bir şekilde yaşlanmak için neye ihtiyacınız var?

Hoe ziet een perfecte dag eruit voor u?

3 Keer per week sporten vroeg opstaan
en in het konnetje s'morgens met een lekkere koffie
Kinderen wonen hier in de buurt met 6 kleinkids
Dus vaak aanloop en met de hond uitlaten van
mijn kids
Met vriendinnen weggaan lekker lunchen of
ontbijten en met de sport dames
s'middags tulkie doen op de bank
En moar de soos heb het erg druk
Veel fietsen

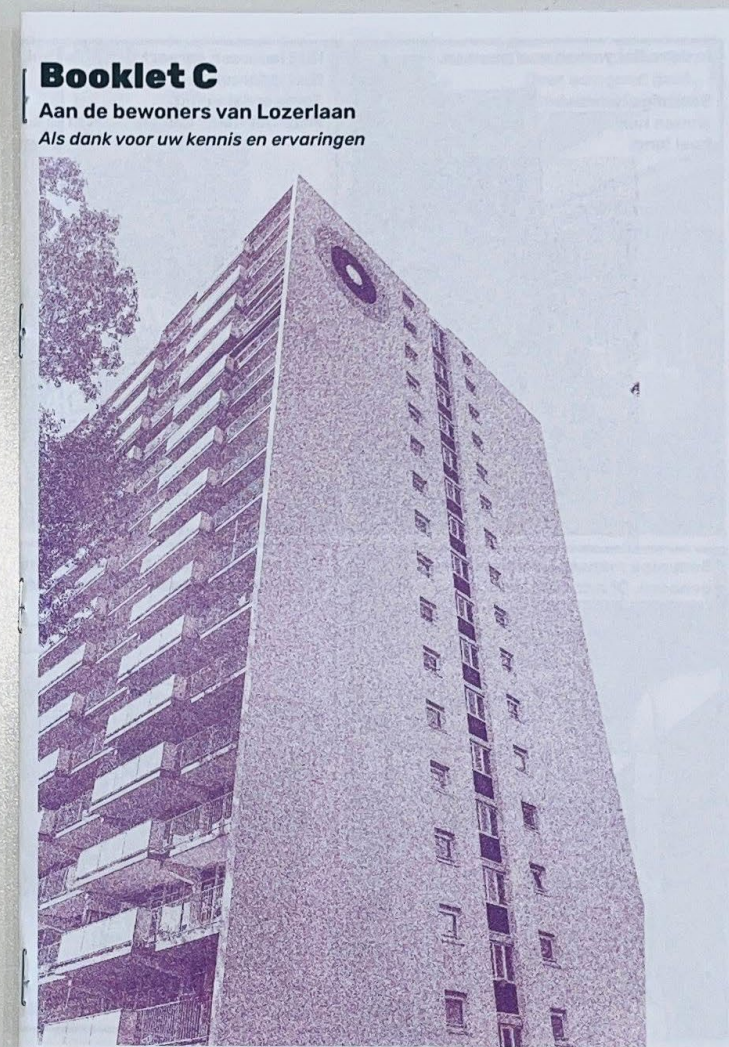
6. VAN ONDERZOEK TOT ACTIE

6. FROM RESEARCH TO ACTION

Waarom communicatieproducten?

Why communication products

- Vertalen complexe theorie en bewonerservaringen naar toegankelijke communicatie.
 - Aangepast aan de rollen, verantwoordelijkheden en taal van vier stedelijke actoren.
 - Helpen misverstanden door verschillende belangen en taalgebruik te overbruggen.
 - Fungeren als gespreksstarters en hulpmiddelen voor reflectie en samenwerking.
 - Brengen onderzoeksinzichten actief in de praktijk van stedelijke besluitvorming.
-
- Translating complex theory and resident experiences into accessible communication.
 - Adapted to the roles, responsibilities and language of four urban actors.
 - Help bridge misunderstandings due to different interests and language.
 - Function as conversation starters and tools for reflection and collaboration.
 - Actively bring research insights into the practice of urban decision-making.

Booklet A: Opdrachtgeverschap Haag Wonen

Booklet A: Commissioning role of Haag Wonen

Booklet B: Ontwerpprincipes voor architecten

Booklet B: Design principles for architects

Buitenruimte

Vergroening & klimaatadaptatie

Groenonderhoud
verbruikt weinig/
geen (drink)water

Gekozen flora
heeft weinig/
geen onderhoud
nodig

Meer bomen
minder verharding
tegen hittestress

Aantrekkelijke
flora voor de mens,
bijen en vlinders

Binnenruimte

Actieve plint & ontmoetingsruimte

Ondersteunende
diensten

Flexibiliteit

Inclusiviteit

Verbinding & Toegankelijkheid

Betere verbinding
met De Uithof

Betere verbinding
buitenruimte en
binnen

Visuele scheiding
tussen privé terrein
en openbare weg

Scheiding toegang
bewoners en
bezoekers

Sociale veiligheid

Vertrouwd
gezicht

Transparantie

Naast elkaar

Met elkaar

Ontmoetingsautonomie

Herwaardering van ruimtegebruik

Ruimte terug-
winnen voor
sociale en
groene functies

Nieuw balans
tussen autogericht
en mensgericht
buitenruimte

Gezellige verlichting

Schone en
nette buitenruimte

Verbondenheid

Verbondenheid
door collectieve
identiteit

Verbondenheid
met de fysieke
omgeving

Booklet B: Ontwerpprincipes voor architecten

Booklet B: Design principles for architects

Impressie

Buitenruimte

Booklet B: Ontwerpprincipes voor architecten

Booklet B: Design principles for architects

Booklet B: Ontwerpprincipes voor architecten

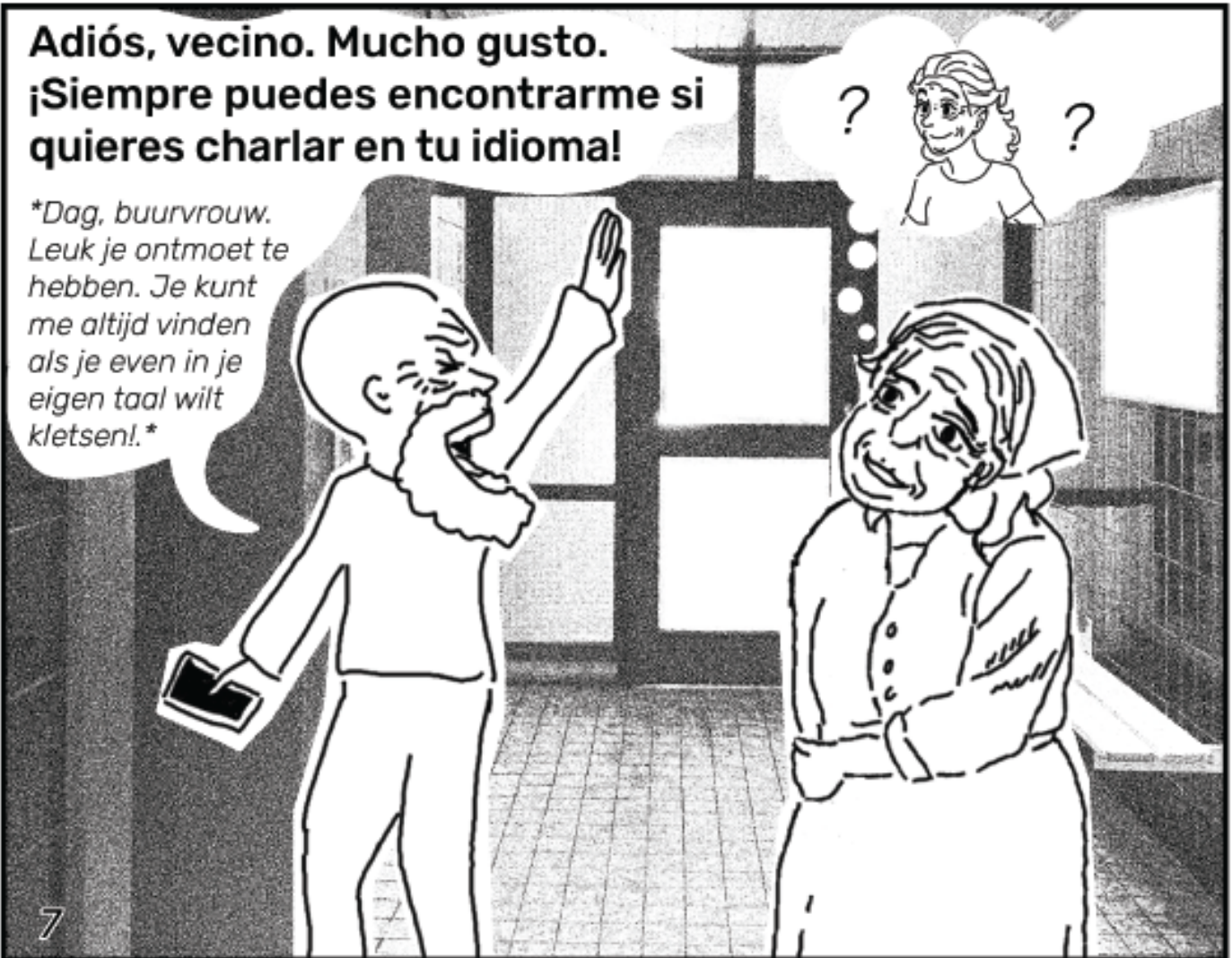
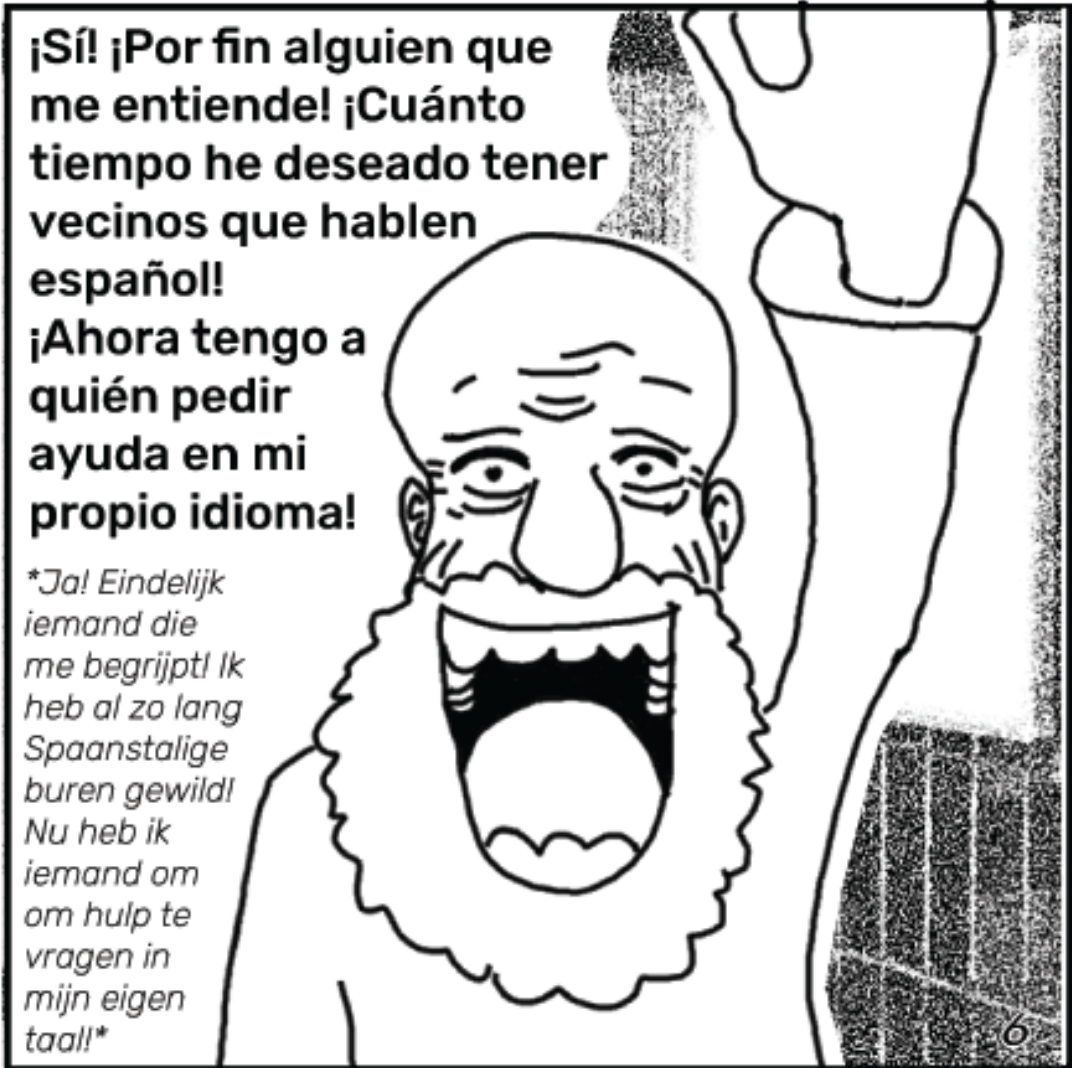
Booklet B: Design principles for architects

Booklet C: Lozerlaan stripboek voor bewoners

Booklet C: Lozerlaan comic book for residents

Nieuwe Buur

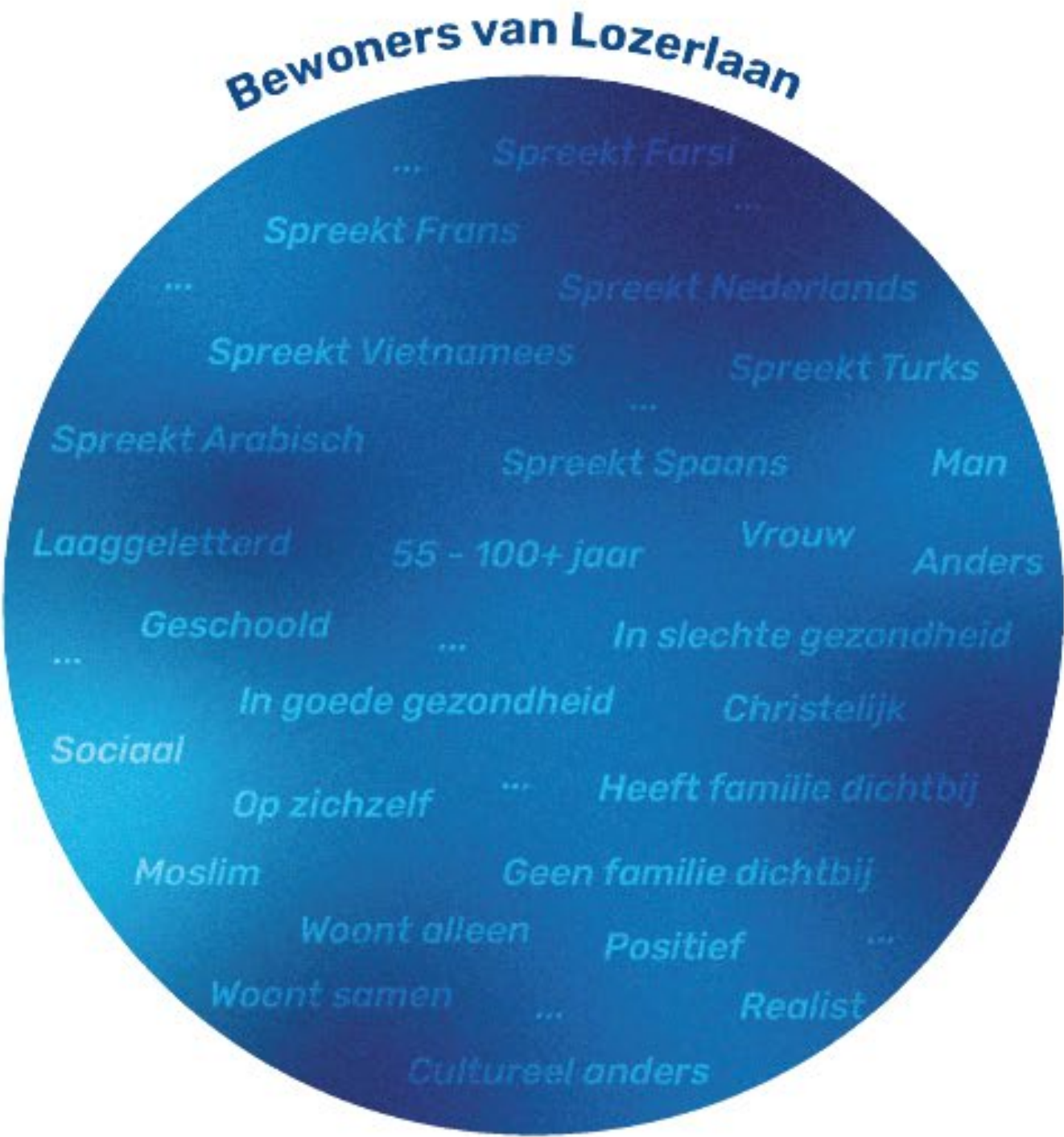
Booklet D: De Uithof - Gemeente Den Haag

Booklet D: De Uithof - municipality of The Hague

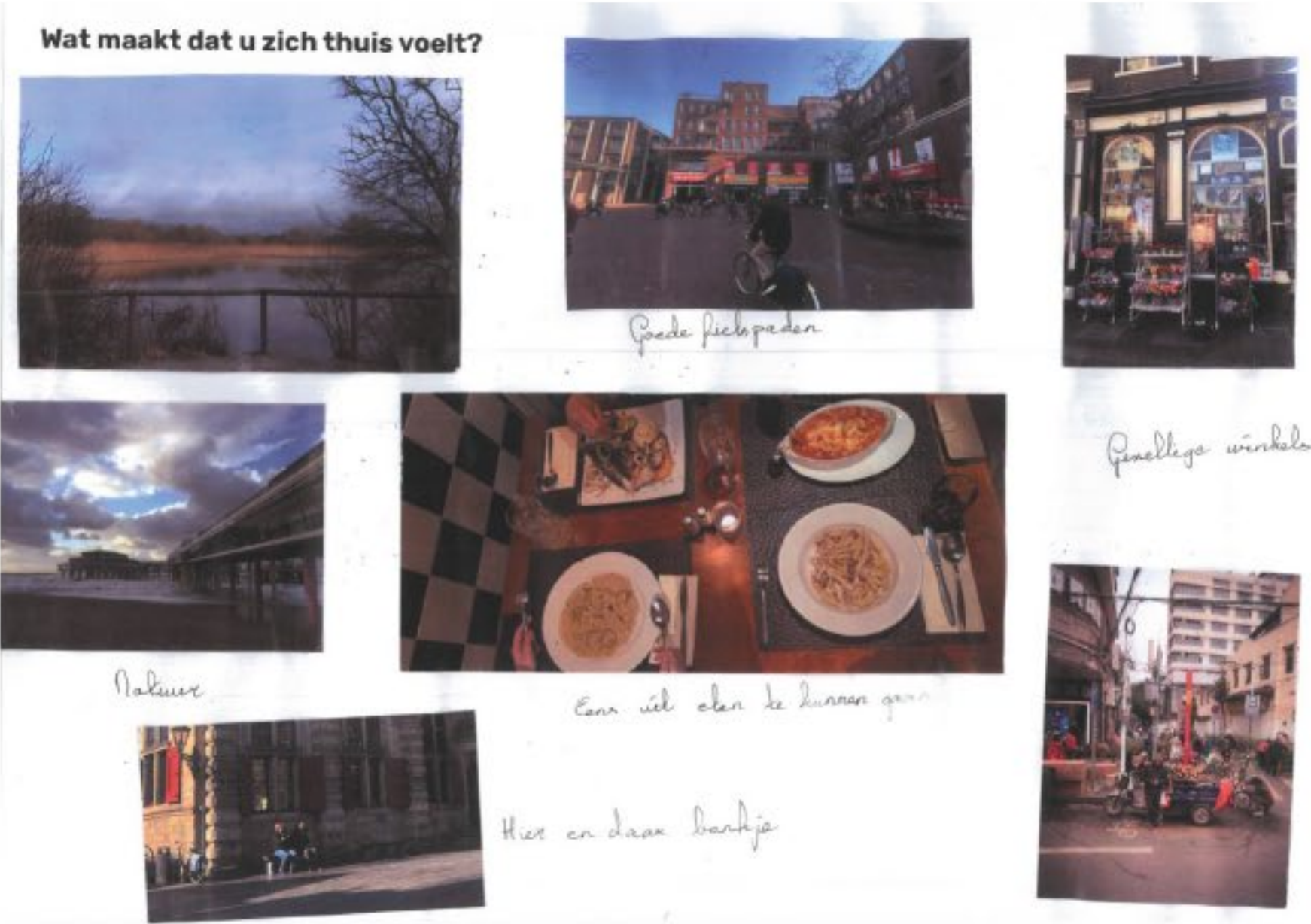
Wie zijn de bewoners van Lozerlaan?

Aan de Lozerlaan in Den Haag Zuidwest staan vier markante flatgebouwen van zestien verdiepingen hoog. Gebouwd in 1970 als luxe appartementen, zijn ze inmiddels in gebruik als seniorenwoningen voor bewoners van 55 jaar en ouder. De gebouwen vormen samen één complex, maar liggen fysiek ver van elkaar – en dat is voelbaar. Elk gebouw heeft zijn eigen dynamiek, zijn eigen bewonersgroep, en zijn eigen verhaal.

De bewoners vormen een rijke, maar complexe gemeenschap. Er wonen mensen van allerlei achtergronden: van geboren en getogen Hagenaars tot bewoners met wortels in Turkije, Marokko, Suriname, de Antillen en daarbuiten. Sommigen zijn vitaal en actief in de buurt, anderen leiden een meer teruggetrokken leven, soms vanwege gezondheid, taalbarrières of wantrouwen richting instanties.

De Uithof als achtertuin: bewoners aan het woord

Deze afbeeldingen zijn resultaten van een serie workshops die ik tijdens mijn scriptie in de Cirkelflat, Lozerlaan heb georganiseerd.

In deze workshops heb ik de bewoners gevraagd drie vragen te beantwoorden op een manier die zij willen:

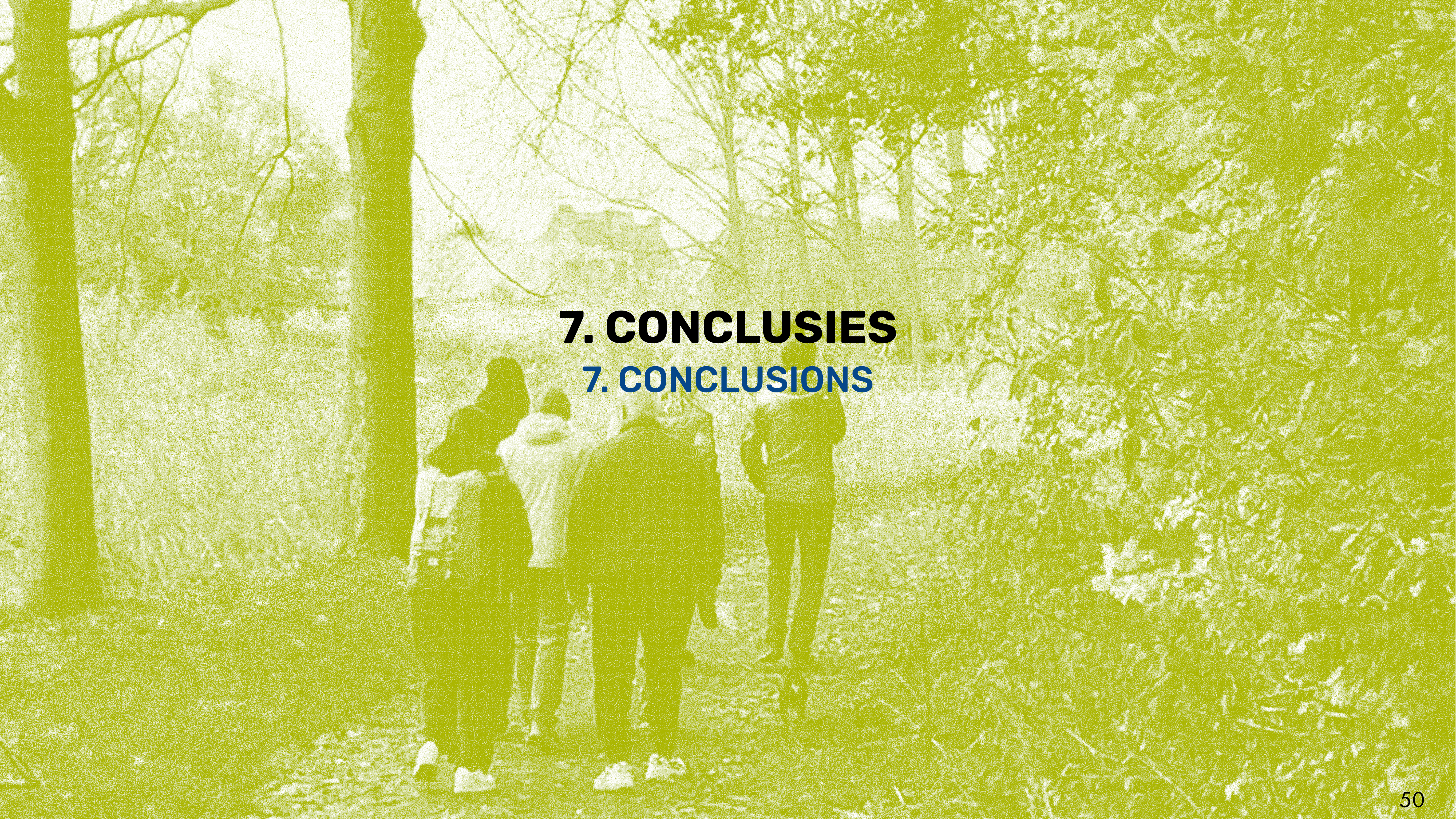
- Wat maakt dat u zich thuis voelt?
- Wat heeft u nodig om hier gelukkig ouder te worden?
- Hoe ziet een perfecte dag eruit voor u?

De deelnemers van de workshops spraken verschillende talen.

In de buurt

we hebben een mooi park dat vind ik fijn en de bus voor de deur

A group of five people are walking away from the camera on a dirt path through a forest. The path is covered with fallen leaves and branches. The trees are mostly bare, suggesting autumn or winter. The lighting is soft and diffused, coming from the upper left. The overall mood is quiet and contemplative.

7. CONCLUSIES

7. CONCLUSIONS

Conclusies

Conclusions

Ouderen in Den Haag Zuidwest vormen géén homogene groep Hun participatie wordt beïnvloed door o.a. migratieachtergrond, taal, gender en sociaaleconomische positie.

Elderly of Lozerlaan is not a homogeneous group
Their participation is influenced by migration background, language, gender and socio-economic position, among others.

Barrières

- taal
 - mobiliteit
 - institutioneel wantrouwen
 - geïnternaliseerde machteloosheid
- language
 - mobility
 - low trust in institutions
 - internalised power imbalance

Facilitator

- laagdrempelige, relationele en cultureel sensitieve betrokkenheid
- approachable, relational and culturally sensitive engagement

**Stedenbouw is politiek geladen én relationeel:
placemaking vereist openheid, bescheidenheid en herdefinitie van
‘bewoner’ én ‘professional’**

**Urbanism is political and relational:
placemaking requires openness, modesty and redefinition of “resident” and ‘professional’**

8. REFLECTIES

8. REFLECTIONS

Wat is mijn rol als stedenbouwkundige?

What is my role as an urbanist?